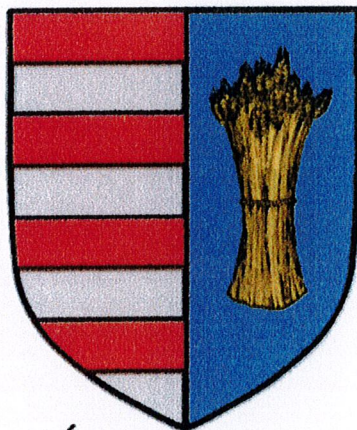

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Újhartyán Város Önkormányzata

Újhartyán

2018- 2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	21
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	28
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	32
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	35
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	37
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	37
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	37
1. A HEP IT részletei.....	38
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	38
A beavatkozások megvalósítói.....	39
Jövőképünk.....	41
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	43
3. Megvalósítás.....	47
A megvalósítás előkészítése.....	47
A megvalósítás folyamata.....	47
Monitoring és visszacsatolás.....	49
Nyilvánosság.....	49
Érvényesülés, módosítás.....	50
4. Elfogadás módja és dátuma.....	50

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni.

Bevezetés

Újhartyán Város Önkormányzata a 344/2018 (XII.13.) számú határozatával fogadta el a jelenleg hatályos Esélyegyenlőségi Programját. A program megvalósítása érdekében fontos az Önkormányzat részéről folyamatos és aktív beavatkozást, és a megvalósítás érdekében az érvényesülés figyelemmel kísérése. Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Újhartyán Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat célja, hogy

- az elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a már meglévő stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.
- az Esélyegyenlőségi Program elkészítésébe bevonja a helyi célcsoportok érdekképviselőit.

A helyzetelemzés adatai az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A Magyar Köztársaság Alaptörvénye szerint:

I. cikk (1) Az Ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Az egyenlő méltósághoz való jognak az élethez való joggal való egységében azt kell biztosítani, hogy ne lehessen „értékes” pusztá életeteket Jogilag másként kezelni. Az életnek egyenlőségét a méltóság garantálja, melytől csakis életének elvételével lehet megfosztani, s ezzel mindkettő végérvényesen megszűnik”.

XI. cikk (2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak. (4)Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. (5)Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Újhartyán Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Újhartyán Város a Homokháti Kistérség egyik legszebb települése. A Város rendezett utcákkal, virágos-fás parkokkal rendelkezik, a település belterületét övező külterületen található a több hektáros erdőterület, védett fáival, különleges védett növényeivel, gazdag állat- és növényvilágával.

Újhartyán Város viszonylag fiatal település. A Város területe évezredek óta lakott. Az település nevével először V. Ince pápa 1276. május 20-án Lateránban kelt bullájában találkozunk.

A település szülöttei közül Hartyáni János 1597-ben Pest vármegye alispáni rangjáig emelkedett. A török hódoltság idején Újhartyán elnéptelenedett.

A XVIII. század közepén megindult a jobbágyok spontán betelepülése. 1764-ben I. gr. Grassalkovich Antal német, magyar és kisebb részben szlovák jobbágyokkal szervezeten is betelepítette a települést.

Újhartyánra földrajzi elhelyezkedésénél fogva leginkább Budapest és Dabas gyakorol vonzerőt. Az M5-ös autópálya megépülésével sokat javultak az ország vérkeringésébe történő bekapcsolódás lehetőségei. Az autópálya közelségében rejlő lehetőségek kihasználása az 1990-es önkormányzati fordulattal megkezdődött, és folytatása települési érdek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, Környezetvédelmi program, Foglalkoztatási stratégia, Bűnmegelőzési stratégia, Köznevelési koncepció, Integrált településfejlesztési stratégia, Újhartyán Kisközponti funkciói és lehetőségei

A település lakossága számára a megélhetést az elmúlt időszakban legfőképp a mezőgazdaság és az arra épülő ipar biztosította. Sokan foglalkoztak primőr zöldségek termesztésével és állattartással, de a mai napokban a település szélén található ipari park ad nagyon sok család számára megélhetést.

A Város 1776-1777-ben épült, barokk stílusú temploma műemlék jellegű épület. Újhartyán életében a keresztény értékrend mind Európai és helyi társadalmi szervező erő, terjesztésében az egyházat támogatni kell.

A sváb nemzetiségi kultúra jelentős értékei az elmúlt évtizedekben elemeikben éltek tovább. Szervezett átörökítésük fontos feladat, melynek elősegítése érdekében, a Képviselő-testület 2012.-ben írta alá a testvér települési megállapodást, Dirk Schaible polgármesterrel. Ettől kezdődően Freiberg am Neckar település hivatalosan is testvértelepülése Újhartyán Város.

A település víz-és csatornaszolgáltatását az önkormányzat 1995 óta saját intézmény fenntartásával biztosítja. A belterület utcái vezetékes vízzel, gázzal, villanyhálózattal, szennyvízcsatorna hálózattal, kábeltelevíziós hálózattal, telefonhálózattal ellátottak. A rendszeres szilárd hulladékszállításba bevont lakások száma közel 1000. A belterületi úthálózat szilárd burkolatú.

A népesség számának alakulását meghatározó folyamatok Újhartyán népességszámát, illetve tényleges szaporodását alapvetően a természetes szaporodás és a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és a halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol. A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és kivándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

Népességszám változása 2013-2017 között (fő)

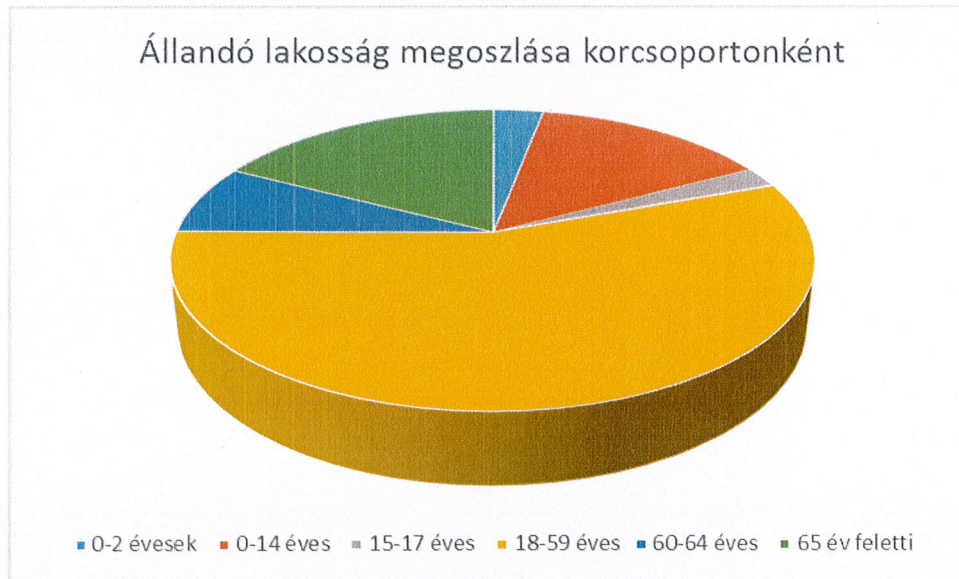

A jelezett háttértényezők változásával, illetve azok becslésével kapcsolatosan problémát jelent, hogy alakulásukról legtöbb esetben nem állnak rendelkezésre adatok (pl. nők életkor szerinti termékenysége, korcsoport szerinti élve születési és halálozási megoszlás, koréves továbbélési valószínűségek), mások hosszú évtizedek folyamán, lassan változnak (pl. átlagos gyermekszám, várható élettartam). Egy részük, pedig olyan tényező, amely nehezen mérhető fel (pl. ingatlanárak, települési előnyök és hátrányok, családi okok). Ezek azok az elemek, amelyek a különböző becslések és trendek esetében csak a főbb demográfiai jellemzőkbe integráltak, azok változásának követésében jelennek meg.

Az 1970. évi népszámlálás 2626 főt regisztrált a településen, majd az 1970-es évek egyaránt pozitív természetes szaporodása és vándorlási egyenlege 1980-ra mintegy 200 fővel növelte meg Újhartyán népességszámát. A növekedést ekkor elsősorban a reprodukció biztosította, amely átlag feletti mértékű növekedésnek felelt meg megyei, illetve agglomerációs összevetésben, ugyanakkor a vándorlási többlet átlag alatti maradt

A népesség megoszlása főbb korcsoportonként 2017-ben Újhartyánban

Az 1980-as évtized kedvezőtlen változást hozott a település népességszámának alakulásában, mivel az előző évtized végére megállt a természetes növekedés (akárcsak országosan), sőt azt fokozatosan, egy gyorsuló mértékű fogyás váltotta fel az évtized végéig. Ugyanakkor a pozitív vándorlási egyenleg is megfordult, hasonló nagyságrendű fogyást okozva, mint amekkora növekedést a korábbi évtizedben hozott. Ezek hatására a korábbi dekád 200 fős lakosság-növekménye eltűnt, és 1990-re visszaállt az 1970-es népességszám. Néhány kivételtől eltekintve (pl. Hernád, Maglód, Dabas, Inárcs) hasonló folyamatok zajlottak le a budapesti agglomerációban és Újhartyán környezetében egyaránt.

Az 1990-es évtized kisebb mértékű, mintegy 50 fős népességnövekedést hozott 2000-ig, miközben a 2001-es népszámlálás újabb mintegy 80 főt 'talált meg' a településben ekkor országosan is jelentősen megnövekedett a népességszám). Előzőek főként az ismét pozitívba forduló vándorlási egyenlegnek köszönhetők, amely még jelentékenyen ellensúlyozta a fokozódó természetes fogyást az 1990-es években. Más, Budapesthez közelebbi településeken a meglóduló szuburbanizáció extrém népességnövekedéssel is járt. Ez akár meg is duplázta a népességszámot (a Budapestről kiköltözők ¾-e Pest megyében telepedik le).

Összességében az Újhartyáni népesedés hűen leképezte az országos és a nagyvárosok környéki vidéki térségek településeinek tendenciáit az elmúlt 35 évben. A népesség növekedésének záloga mára egyedül a bevándorlás növelése maradt, mivel a település lakosságának elöregedése előrehaladt és alacsony szinten stabilizálódott a gyermekvállalási hajlandóság.

Az elmúlt évek népesedési viszonyait ugyanakkor erősen befolyásolták a térségben lejátszódó szuburbanizációs folyamatok. A tágabb értelmű fővárosi agglomeráció településeinek demográfiai viszonyaira általában az jellemző, hogy fiatalodó népességgel rendelkeznek a beköltözések miatt, és a pozitív vándorlási mérlegeknek köszönhetően jelentős a népességgyarapodásuk, annak ellenére is, hogy Pest megye népességszáma 1990 óta 29 ezer fővel csökkent.

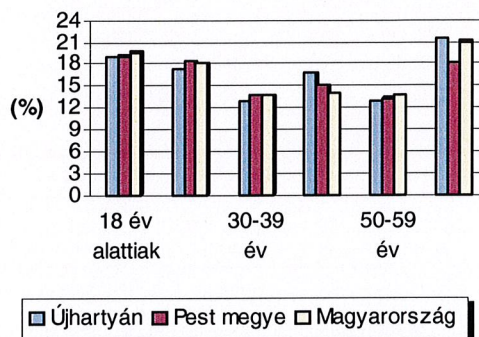
A népesség stagnálása, minimális növekedése Újhartyánban jelenleg főképp két trendnek tulajdonítható. Egyrészt az 1970-es évek előtt és annak környékén beköltözők gyermekei nem régiben léptek gyermekvállalási korbába, amely éves szinten akár jelentős mértékben megváltoztatja, összességében enyhén mérsékli a természetes fogyást. Másrészt a vándorlási egyenleg, jelentős mértékben pozitív, amely előremutató településpolitikával jelentősebb mértékben tovább javítható.

Újhartyánban a népesség korcsoportok szerinti megoszlása jelentősen eltér az országos és a megyei átlagtól. A magyarországi és a pest megyei értékekhez viszonyítva a Városban hasonló a fiatalok aránya, míg a vidéki átlaghoz képest valamivel magasabb. Nagyobb arányú eltérések tapasztalhatóak a közép- és időskorúakat illetően. Újhartyánban közel több mint 2, illetve 3 százalékponttal magasabb a 40-49 év közöttiek aránya, mint Pest megyében, vagy Magyarországon: feltételezhetően ők azok, akik az 1990-es évek elejének többletvándorlásai révén 25-35 év körüli korukban érkeztek. A megyei, valamint országos továbbvezetett értékekhez képest ugyanakkor 2005-ben alacsonyabb számban voltak jelen az 50-59 év

közöttiek, de a 60 év felettiek aránya ismét magasabb volt a helyben szolgáltatott korcsoportok adatok szerint. Ez összefügg a település őslakosainak elöregedésével és 1970-es évek előtti népesedéssel, amikor szintén a 20-30 év közöttiek letelepedése volt jellemző, akik ma már a 60 év felettiek körébe tartoznak

A népesség megoszlása főbb korcsoportonként Újhartyánban, Pest megyében és Magyarországon

A korszerkezet struktúrájának kedvezőtlen elemei miatt a növekvő számú fiatal aktív korúak mellett az időskorúak – ezzel együtt az eltartottak – száma is emelkedni fog a jövőben, amely a település szociálpolitikája számára is növekvő kihívást jelent, amellyel, hogy alapvetően kedvezőtlen irányba befolyásolja a természetes népességnövekedés kilátásait. Továbbá nagyobb figyelmet kell szentelni a fiatal korosztályok megtartására, illetve visszacsábítására a megélhetési, szórakozási, kulturális és egyéb lehetőségek széles skálájának aktivizálásával, mivel leginkább ők lehetnek érintettek az elvándorlásban. Az elvándorlást és bevándorlást vizsgálva megállapítható, hogy a településre közel egyenlő mértékben jellemző a bevándorlás és az elvándorlás.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Újhartyán Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Újhartyán Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség, a szegregáció mentes kommunikáció biztosítása.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény
- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetéséről szóló, 2000. évi LX. törvény
- az Országos Területfejlesztési Konceptióról szóló 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat
- az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióról szóló 96/2005. (XII. 25.) OGY határozat
- az új Országos Fogyatékos ügyi Programról szóló 10/2006. (II. 16.) OGY határozat
- az országos Esélyegyenlőségi Szakértői Névjegyzékről, az esélyegyenlőségi szakértői tevékenység végzéséről és annak feltételeiről, a szakértő működéséről szóló 119/2010. (IV. 16.) Korm. rendelet
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentős mértékben átalakult. A járási hivatalok hatáskörébe kerültek bizonyos ellátások, és valamely ellátási forma megszüntetésre került mint :

- méltányossági ápolási díj
- méltányossági közgyógyellátás
- lakásfenntartási támogatás
- A fentiekben túl az önkormányzati segély is átalakul, hiszen a rendkívüli élethelyzetre tekintettel is a rendkívüli települési támogatás keretében nyújtható majd támogatás.

A járási hivatalok hatáskörébe kerülő aktív korúak ellátásán túl továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartoznak az alábbi ügykörök:

- alanyi ápolási díj (az alapösszegű, a fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított emelt összegű, valamint a kiemelt ápolási díj),
- időskorúak járadéka,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az aktív korúak ellátása jogosultság megállapítása is jelentősen megváltozott 2015. március 01-től.

A rendszeres szociális segélyre jogosultak részére az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság állapítható meg.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. Az önkormányzat testülete a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve a következő önkormányzati rendeleteket alkotta meg, amelynek célja a törvényi előírásokon túl, hogy Városunkban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A helyi rendeletek, szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a hátrányos helyzetűek, az idősek a gyermekek, fiatalok, a helyi civil szervezetek valamint a családok állnak.

A megalkotott hatályos önkormányzati rendeletek:

- 7/2018 (IV.26.) a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól
- 16/2018 (V.24) Helyi építési szabályzat
- 18 /2018 (X. 19) szociális tűzifa juttatásairól
- 8/2012(II.16.) civil szervezetek támogatása

A 7/2018 (IV.26.) a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól szóló önkormányzati rendelet az Sztv. rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként az alábbi települési támogatást nyújthatóak:

- 1) Pénzbeli települési támogatások
  - a) települési támogatás, rendkívüli települési támogatás létfenntartáshoz
  - b) települési támogatás temetkezéssel kapcsolatban felmerült költségek viseléséhez
  - c) települési támogatás gyógyszerkiadások viseléséhez

- d) települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez
- e) települési támogatás a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához

2) Pénzbeli egyéb önkormányzati támogatások

- a) Bursa Hungarica Ösztöndíj
- b) Szociális Ösztöndíj
- c) Első lakáshoz jutók támogatása
- d) hulladékszállítási díj támogatás
- e) osztálykirándulási támogatás
- f) beiskolázási segély
- g) tartós betegek támogatása
- h) Gyermek karácsonyi és egyéb támogatása
- i) Gyermek védőoltás támogatása

3) Természetbeni ellátásként nyújtott önkormányzati támogatás

- a) karácsonyi támogatás
- b) köztemetés

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák különösen az alábbiak:

- „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-
- Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-
- Az EU 2020 stratégia
- Nemzeti Reform Program
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)
- Nemzeti Drogellenes Stratégia (2013–2020)
- Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia
- Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

Újhartyán Város HEP-nél a település már meglévő több évre előre megtervezett stratégiáival való illeszkedés, közös élhető jövő megteremtését szem előtt tartva alkotta meg. Az Operatív Településfejlesztési Akciótervét, melynek célja, hogy megfogalmazza a hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

A településünk hosszú távú jövőképe az értékek és hagyományok megőrzése mellett a fenntartható fejlődés az értékörzés és a megújulás, a Középtávú stratégiai céljai:

- Fenntartható fejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A település, mint az élhető, értékörző hagyományörző környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a helyi lakosság érdekeit figyelembevevő kiemelt horizontális szempont az egyenlő hozzáférés, az egyenlő bánásmód biztosítása lényeges eleme. Az egyes programok, koncepciók,

mint a költségvetési koncepció, a gazdasági program, a Településrendezési, valamint a településszerkezeti terv, a Települési Akcióterv, a Közművelődési politika, a Foglalkoztatási stratégia, a Local Agenda 21 programja, Környezetvédelmi programja, Informatikai stratégiája, Befektetési stratégiája, a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi és ágazati stratégiákat, a település elhelyezkedése szempontjából adódóan az Ország Közepe Kistérségi Társulás, valamint a Felső-Homokhátság tagjaként, a térségi programokkal való illeszkedés megteremtésével alkotta meg, az Ország Közepe Önkormányzati Társulás Gazdaságfejlesztési programját, az Ország Közepe többcélú kistérségi társulás területfejlesztési stratégiai programját, és Kistérségi Turizmusfejlesztését.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH- Statinfo, TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati éves beszámolókat megállapításait, a helyi szakemberek, érdekképviseleti csoportok vezetőinek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs azokban az esetekben a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhöz tartoznak. A mélyszegénység egy összetett jelenség, okai többek között a társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai képzettségbeli és foglalkoztatottsági eltérésekben mutatkoznak meg. A szegénység kialakulása a rendszerváltás követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére vezethető vissza. A mélyszegénység hatása az érintettek lakhatási, táplálkozási, egészségügyi állapotában jelentkezik elsősorban.

Településünkön 2011.évi népszámlálás során, három fő vallotta magát roma származásúnak, ellenben német nemzetiségűnek 1078 fő. A településünkön a roma lakosság aránya csekély és a mélyszegénységben élők aránya is elenyésző.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzügyi juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák. A településünkön a lakosság 4-5% közötti a munkanélküliek aránya, amely az országos átlaghoz, és a Dabasi kistérségben is jónak mondható. A NAV adatai szerint az aktív lakosságból az adófizetők száma 1857 fő, melynek a 2017-os évi összjövedelme: 2.471.321.458.- Ft volt. Becslések szerint, és a szociális igazgatásban részesülő kérelmezők bevallott jövedelme szerint a településünkön a létminimum alatt élő családok száma, nem éri el a lakosság összlétszámának a 2%-át.

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. Nyomon-követési jelentése 2017-ben az alábbiakat tartalmazza:

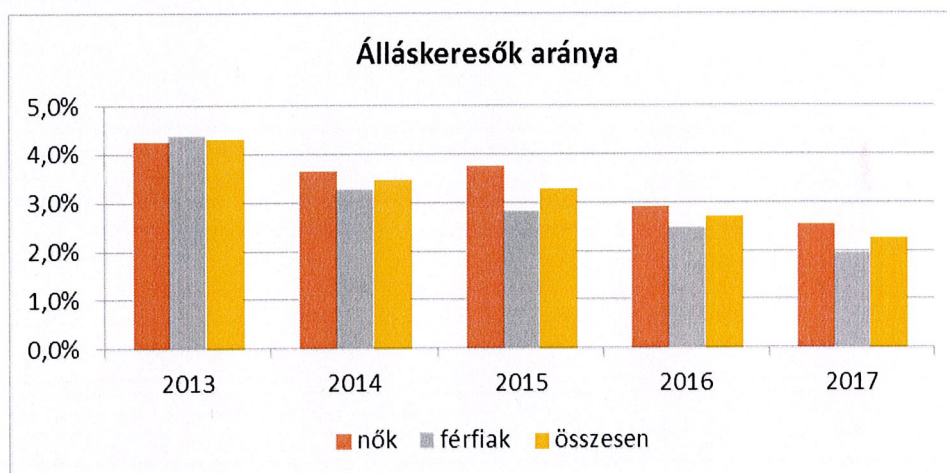
- „2016-ra, a 2013. évi mélypontot követően több mint 850 ezer fővel csökkent a szegénység vagy társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett népesség, arányuk 1,9 százalékponttal a 2008-ban mért alá csökkent.
  - 2016-ra a 2014. évi 459 ezerről 185 ezerre csökkent a mélyszegénységben élők száma.
  - 2013 óta folyamatosan csökken a gyermekes családok szegénysége.”
- „Mélyszegénység a jövedelmi, az anyagi és a munkaszegénység által egyaránt érintettek száma. A szegénység vagy társadalmi kirekesztés kockázatának kitett gyermekes háztartások aránya: 2013: 39,1 %, 2014: 36,3 %, 2015: 31,1 %, 2016: 29,6 %.”

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

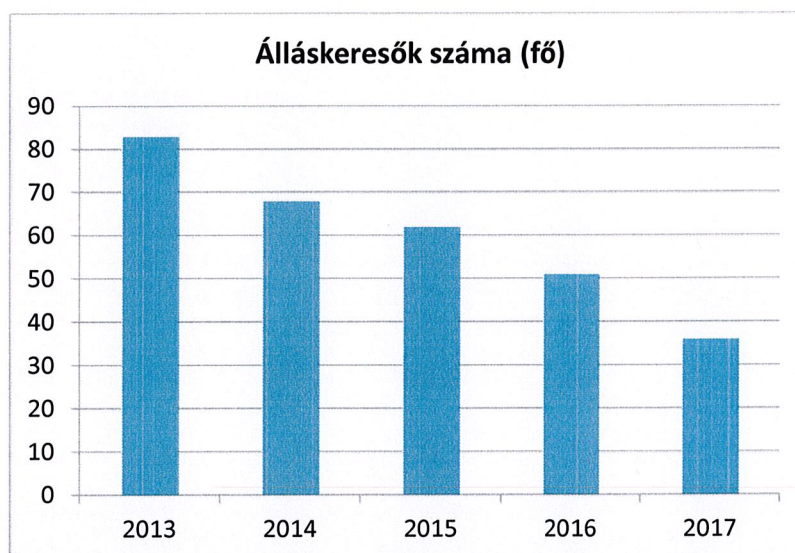
- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Újhartyáni Polgármesteri Hivatalának Szociális Osztálya látja el, a munkáltatói feladatokat, a munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a magyar államkincstár végzi. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a Hivatal köztisztviselője a közterület felügyelő látja el. A közfoglalkoztatottak létszáma a 2011-2012-es évben 10 fő, A 2013 évben a téli közfoglalkoztatás keretében 18 fő került alkalmazásban. A 2014.-es évben a közfoglalkoztatásba bevont személyek száma: 9 fő, amely évről-évre csökkenő tendenciát mutat. A 2017. évben 3 fő volt alkalmazásban. A közfoglalkoztatottakat a helyi munkaügyi központtal kötött hatósági szerződés szerint foglalkoztatjuk. A közfoglalkoztatottak száma, a hatósági szerződés szerint folyamatosan csökken. A közfoglalkoztatásban résztvevők munkájukat Újhartyán közigazgatási területén belül, a település közterületeinek a tisztántartása az elsődleges feladatuk.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság majdnem a fele még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistelepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

A Dabasi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége 2370 Dabas, Berkenye u. 1. szám alatti telephelyen fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltségen 10 fő és a TÁMOP 1.1.4-es pályázat keretében 1 fő ügyintéző dolgozik. Az ügyfélfogadáson megjelenő ügyfelek száma, naponta átlag 100-150 fő. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. Jelenleg a TÁMOP 1.1.4. program második szakasza fut, amely keretében képzési támogatásban, foglalkoztatási támogatásban (bérköltség, vagy bértámogatás), és vállalkozóvá válás lehetőségének a támogatásában lehet részt venni. Támogatottak köre a 25 év alatti, vagy pályakezdő célcsoport. 2013. március 01-től újra elindult az Első Munkahely Garancia program, melynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben 25 év alatti pályakezdő álláskeresőt vesz fel egy munkáltató.

A településen munkalehetőséget főleg a mezőgazdaság, a települési turizmus, az önkormányzati intézmények és a mikro- és kisvállalkozások biztosítanak. Az önkormányzati intézményekben foglalkoztatottak száma 134 fő.

A település gazdaságában a GDP-hez való hozzájárulásban az iparnak, mezőgazdaságnak és a szolgáltatási szektornak – ebben elsődlegesen az ipari parkhoz is kapcsolódó kereskedelemnek és könnyűipari tevékenységnek – van jelentősebb szerepe.

Újhartyánban a mezőgazdaság hozzájárulása 10 %, a szolgáltatásoké 40%, az építőiparé 10%, az ipar 40%. 2017. évben közel 225 db Újhartyáni székhelyű vállalkozás tartottunk nyilván, amiből egyéni vállalkozás 144 db, gazdasági társaság 81 db. Helyben foglalkoztatottak száma megközelítőleg 1100-1200 fő Az Ipari parkban működő 11 cégnél összesen: 800-900 fő munkavállalót foglalkoztatnak.

Településünkön az Ipari Park fejlesztése meghatározó szerepet tölt be a foglalkoztatás szempontjából. Az elkészült tanulmány az ipari park fejlesztése és foglalkoztatás elősegítésére, melyről szóló szakértői vélemény alapján Újhartyán település fejlődési potenciáljának, adottságainak meghatározására alapozva, a település fejlesztésének nem szokványos, hanem Magyarországon újszerű, az új Nemzeti Fejlesztési Terv célkitűzésével összhangban álló és a nemzetközi sikeres gyakorlatnak megfelelő stratégiáját fogalmazza meg. Ezen célkitűzések megteremtése érdekében tett erőfeszítések jutalmaként, településünk 2013-ban a Befektetőbarát település díját nyerte meg, ezen belül, a legjobb stratégia díjjal is jutalmazták Újhartyánt. A 2018. évben egy új, közel 700 főnek munkát adó cég, a REHAU Automotive kezdte meg az építkezést és működését az ipari parkban.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. A társadalmi jellemzőkben fennálló, országon belüli területi különbségek a szociális ellátórendszerek felé térségenként eltérő igényeket támasztanak.

A Szociális törvény 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk.

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultság feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg.

Újhartyán város Önkormányzata a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényben, valamint a Kormány rendeletekben meghatározott kötelező feladatokon kívül nagyon sokféle, önként vállalt feladatot is ellát az arra rászoruló személyek számára esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Kötelező feladatok:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri kiegészítése
- települési támogatások: - lakásfenntartási, gyógyszer-támogatás, ápolási és temetkezési támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- köztemetés
- szünidei gyermekétkeztetés

Önként vállalt feladatok helyi támogatások:

- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj
- tűzifa juttatás
- karácsonyi támogatás
- Szociális Ösztöndíj
- Első lakáshoz jutók támogatása
- hulladékszállítási díj támogatás
- osztálykirándulási támogatás
- beiskolázási segély
- tartós betegek támogatása
- Gyermekek karácsonyi és egyéb támogatása
- Gyermekek védőoltás támogatása

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (Fht) , amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy az Fht-ra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell

létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

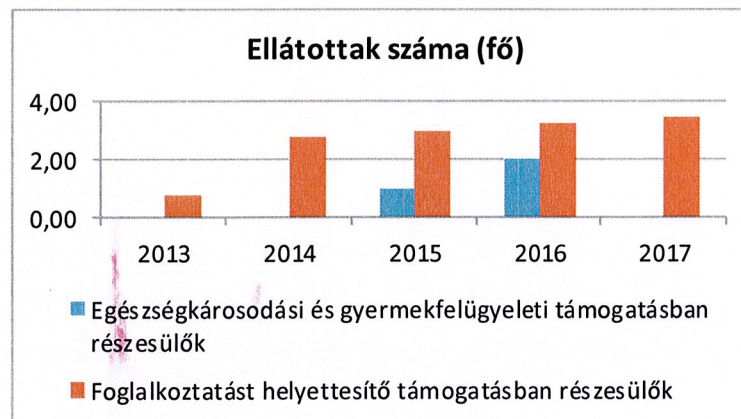
Az aktív korúak ellátása 2015. március 01-től jelentősen átalakult. A jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe kerül. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle ellátástípus állapítható meg:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (új ellátás, a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy része erre válik jogosulttá).

Az új ellátásra való jogosultságot 2015. március 1-i kezdőnappal kellett megállapítani.

2015. február 28-ával meg kellett szüntetni azon személy aktív korúak ellátására való jogosultságát, aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek részére előírt együttműködési kötelezettség teljesítését nem vállalja.

Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés.

Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is jelentős változás figyelhető meg. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában, sokszor az alkoholizmus is ennek a folyamatnak a kiteljesedésében megjelenik. Az aktív lakónépesség 0,3- 0,7%-a segélyben részesülő. A nyilvántartott álláskereső, 40-48%-a jogosult ellátásra.

Az elmúlt években a szociális igazgatási kérelmek száma kis mértékben, de csökkentek. Jelentős változás az egyes támogatásokra jogosultak számában sem látható. Településünkön családi segélyezés van, a kérelmek vizsgálatánál az életvitelszerűen egy háztartásban élőket vizsgáljuk. A segélyek nagy százalékban célzottak és van, hogy természetbeni juttatásként kerülnek megállapításra. A segélyek pénzbeli, de nagyobb számban természetbeni ellátásként kerülnek megállapításra.

Álláskeresői segélyben részesülők száma

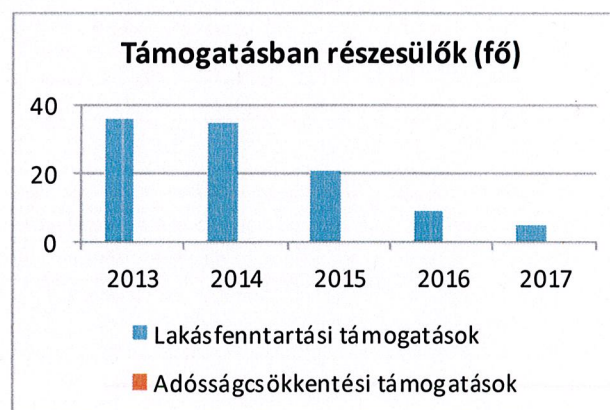
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	1 940	1	0,1%
2014	1 931	3	0,2%
2015	1 878	3	0,2%
2016	1 883	3	0,2%
2017	1 891	4	0,2%

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Önkormányzatunk, nem rendelkezik önkormányzati bérlakással, sem szociális bérlakással. A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Településen a szociális igazgatásról és ellátásról szóló 1993. évi III. törvény szerint megállapított normatív lakástámogatást 15 családnak állapított meg az önkormányzat. A lakástámogatás havi összege 2.500.- 8000.- Ft / havi összegben természetbeni ellátásként került megállapításra, a közüzemi számlákhoz, a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt támogatást. A 2015. március 01-től hatályos Szoc tv. szerint a lakhatást segítő ellátási forma a képviselő testület hatáskörében lévő Települési támogatás -a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A lakásállomány száma Újhartyánban 1074, melyek közül kettő nem felel meg a szociális és lakhatási körülményeknek, mindkét ház bontásra váró, jelenleg nem lakott épület. Településünkön nem megfelelő lakhatási feltétellel, veszélyeztetett élő személy, és közterületen élő hajléktalan személy, az önkormányzat nyilvántartásában nincs. Az időskorúak lakhatási helyzete a települési viszonylatban kielégítőnek mondható. A településen működő intézmények épületeinek állapota közepesen elfogadható, az infrastrukturális ellátottság kiválóan mondható.

A településen élők eladósodásának a folyamata a 2012-2013 évben volt érzékelhető. A végrehajtó irodák által kért adatszolgáltatásból, valamint az ingatlanárverési hirdetések számából lehet következtetni, hogy megközelítőleg, 10-12 családot érint, valamely közszolgáltató, vagy hitelintézet felé fennálló tartozás miatti végrehajtás elrendelése.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünk a dabasi kistérség egyik legszebb kis települése, rendezett utcákkal, virágos-fás parkokkal rendelkezik. A 2011-es évben elnyerte településünk a „Virágos Magyarországért” pályázati felhívás I. díját. Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakultak ki településünkön szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinnek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünkön élő állampolgárok a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A települési önkormányzat az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A Város egészségügyi ellátása jó színvonalú. Az egészségügyi alapellátást 2 vállalkozó háziorvos (egy felnőtt és egy gyermek szakorvos) és egy fogszakorvos biztosítja.

Az egészségházban működik a védőnői szolgálat és a gyógyszertár is.

A településen központi orvosi ügyelet működik, fogorvosi ügyeletet Dabason tartanak, amely 10 km-re van a településtől.

A településen gyógyszertár működik, a gyógyszertári ügyelet pedig Dabason van, ez 10 km távolságban van a településtől.

A védőnői szolgálatot helyben 1 védőnő látja el. A fogyatékos személyek egészségügyi ellátása az egészségügy általános rendelőiben történik.

A Gyvt. 39.-40. §-ában meghatározott család- és gyermekjóléti szolgálat ellátást Újhartyán Város Önkormányzata a "Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ" által biztosítja. Az alapellátásokat Dabas, Újhartyán, Újlengyel, Kakucs Inárcs települések társulása látja el Dabasi központtal, Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ" néven. Célja: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 64. §-ban foglalt családsegítő alapellátási szolgáltatás magas színvonalú megvalósítása. Tevékenységi kör:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzügyi, természetbeli ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése, koordinálása,
- családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságteherrel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások szervezése.

Újhartyán Városban a lakosság részére a következő szociális ellátásokat nyújtja a "Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ":

- házi szociális gondozás,
- szociális étkeztetés,
- család és gyermekjóléti szolgálat,

2011-ben a Képviselő Testület idősek napközi klubját hozta létre, amely a mai napig is állandó 11-12 ellátottal hatékonyan működik.

Család és Gyermekjóléti szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatást 1999 óta működik a településen, szervezeti hivatalos formában.

A szolgáltatás fő feladatai:

- a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése,
  - információk átadása,
  - jogok és kötelességek ismertetése,
  - hivatali ügyekben való eligazodás segítése,
  - önállóságra nevelés,
- a veszélyeztetettség megelőzésének támogatása: jelzőrendszer működtetése, okelemzés, javaslattevel a megoldásra,
- a veszélyeztetettség megszüntetésének segítése: családgondozás, egészségügyi és szociális ellátás kezdeményezése, javaslatkészítés.

A család és gyermekjóléti szolgáltatásokat a Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ" intézménye látja el településünkön. Az 1993. évi III. törvény alapján, a családsegítő szolgálat feladata az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok, illetve személyek szociális és mentálhigiénén ellátása.

A szolgálat célja a működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzés, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Jelenleg ezt a feladatot egy fő látja el településünkön.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, illetve a szociális, gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások ellátások igénylése és biztosítása a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokban való részvételt, gyógyító megelőző vizsgálatokat igénybe vevő lakosság számára. Évente egy alkalommal az önkormányzat szervezésében kerül megvalósításra a tüdőszűrés. Az egészségházunk ad helyet, az alkalmanként végzett szűrővizsgálatoknak, mint látásvizsgálat, thermográfia hőterképes testvizsgálat, érrendszer állapot felmérő vizsgálata. Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvos végezi az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskola fogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az óvodánkban és az iskolánkban is biztosított a fejlesztő pedagógusok segítségével. A 2009-ben épült új, 180 férőhelyes óvodánkban 400 adagos modern felszerelt konyhát működtet, ahol az önkormányzat minden köznevelési intézményben, és az idősek klubjaiban is megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az óvoda konyhájának minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Óvodánk csatlakozott az Egészségesebb Óvodák Nemzetközi Hálózatához. Az egészségnevelési céljaink eléréséhez és feladataink végzéséhez kiváló alapot nyújt a korszerű óvoda épület (só-szoba, tornaszoba, orvosi szoba, tágas, tiszta környezet és játszóudvar, konyha) és a témában elkötelezett nevelőtestület.

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, a 10 km távolságban lévő Dabasi rendelőintézetben. Az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a településünkön élő állampolgárok számára hozzáférhetők. A hozzáférhető rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztata- és herevizsgálatok.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az önkormányzat által fenntartott spotpályánk ad helyet az Ifjúsági és felnőtt labdarúgó csapatoknak. A néhány éve felújított Általános iskolánk sportcsarnoka biztosítja a helyet, a tradicionális, már kisgyermekkorától működtetett iskolai kézilabda csapatunknak, és az asztalitenisz szakosztálynak. A sportot kedvelők számára helyben fedett sportolási lehetőség magánvállalkozásban lévő fitness komplexumban is lehetséges, ahol fallabda, bowling, konditerem, foci pálya, kézilabda pálya, kosárlabda pálya, teniszpálya áll rendelkezésre.

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát

eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt, sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A lakosság helyi közösségi, kulturális igénye nagymértékben a településre jellemző német nemzetiségi hagyományok ápolása, a sváb identitás kiteljesedésére kulturális csoportok működésének irányába terelődött. Településünk lakosai mindig is a sváb hagyományoknak megfelelően élt. Német nemzetiségi kultúráját, szokásait a mai napig őrzi. Ennek ékes bizonyítéka, hogy a mai napig is megnyilvánul az egyházi, vallási szokásokban, egyéb más ünnepekben. A német anyanyelvet mára csak a legidősebb korosztály beszéli, vagy csak érti, de a felnövekvő generációnk újra elsajátítja, már az óvodás koruktól egészen a nyolcadik osztály elvégzéséig magas szinten tanulják, a nemzetiségi intézményeinkben. Településünkön működő fúvós zenekaraink, táncsoportjaink hűen őrzik a múltat és a jelen kor követelményeinek eleget téve közösségépítő munkát végeznek. A Város hagyományőrző kulturális csoportjai rendeznek helyi találkozókat, valamint rendszeresen részt vesznek nemzetiségi rendezvényeken is.

A települési önkormányzat, több módon is biztosítja a kultúrához való hozzáférést. A település szívében található Településközpont épülete, melyben az önkormányzatnak is rendelkezik tulajdonjoggal a nagyterem vonatkozásában, és az a nagyterem is áll rendelkezésre a helyi kulturális rendezvényeinkre.

A kulturális értékek gondozása és a hagyományokat életben tartó rendezvények mind nagyobb teret kértek, így az önkormányzat a több intézményt egybefogó Egységes Művelődési Intézményt hozott létre. A közösségi programok szervezését és lebonyolítását több kulturális szakember látja el. A gyermekek a nyugdíjasok a kismamák és más településről érkezőknek is helyet ad a Bagolyfészek rendezvény központunk.

Kiemelt rendezvényeink, a már évente hagyományosan megrendezésre kerülő Városnap, és Hartyánfeszt mellett számos alkalommal, helyet kapnak a nemzetiségi hagyományőrző zenei rendezvények, a mai magyar képzőművészetet bemutató kiállítások. Az elmúlt több évben láthatták Újhartyánban festőművészek munkáit, de bemutatkoznak a Város lakossága amatőr és művész tehetségei is. Közösen dolgozunk, a helyi vallási közösség vagy a magyarság történelmét ápoló civilekkel. A település fúvós zenészei, állandó résztvevői az egyházi körmeneteknek, a Máriabesnyői zarándoklatnak, a színvonalas karácsonyi templomi koncertnek. Új kezdeményezések is a helyi közművelődés keretei között kapott helyet, mint az elmúlt évben megalakult Irodalmi és Helytörténelmi Társas Kör rendezvényei, a Téli Történelmi Esték sorozat, vagy a MAG klub megalakulása és kezdeményezései.

Az egyik legsikeresebb kezdeményezés a nyugdíjas pedagógusokból álló Helytörténelmi Társas Körünk, amely költők, írók életét mutatja be, a települési fiatalok és idősek előadásán keresztül.

Újhartyánban került megrendezésre, több település részvételével a IV. Sváb Kiszenekarok Országos Találkozója.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére is szolgál a helyi média, a Mag tv. A negyedévente megjelenő helyi kiadványunk, az Újhartyáni-újír folyamatosan beszámol a településünk kulturális életéről.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel járulnak hozzá településünk fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, a Civil- alap pályázattal segíti a közösségi programok megszervezéséhez szükséges anyagiak egy részét biztosítani. Az önkormányzat, rendszeres tájékoztatással, pályázatok megírásában segítségnyújtással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti a helyi civil közösségek munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével, helyi börzék megszervezésével enyhítik a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

A nyugdíjas klub tagjainak aktív részvételével megvalósuló közösségi rendezvények, saját kezdeményezések nem csak színesebbé teszik az idősebbek életét, hanem a társadalmi és életkori csoportok közötti távolságot is csökkentik. Az idősek aktív részvételével évente több alkalommal szerveznek közös színházlátogatást, megközelítőleg 50-55 fő részvételével.

A civil szervezetek az egyházzal közösen szerveznek programokat, mint a Máriabesnyői búcsúra látogatás, valamint a nyári szünetben a rászoruló gyermekek részére ingyenes táborokat szerveznek. Tervezik a már hagyományosan évente megrendezésre kerülő nyári sütőtábor kibővítését a téli időszakra vonatkozóan.

A településünk lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük, együtt próbálunk megoldásokat kidolgozni..

A helyi kötelező közzolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a településüzemeltetési feladatok, valamint a közterületek tisztántartása biztosított, jól megoldott. A település lakói számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik, a közzolgáltatások megfelelő színvonalon történő megszervezéséről.

Az egyes feladatok ellátása során, a helyi kulturális élet sokszínűségének biztosítása érdekében, együttműködik a helyi, intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, az egyházzal, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel.

A közzolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megeremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közzolgáltatások hosszú távon való fenntartása.

A településen élők élhető életminősége, a mindennapi élet alapfeltételeit tartalmazza, amelyhez hozzátartozik, a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők, a humán szolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodai, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, hosszú távon való minőségi fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön három fő vallotta magát, roma származásúnak a 2011-es népszámlálás alkalmával., és ténylegesen is ez az adat a valóságot tükrözi. A romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többszörösen alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük az országos átlagnál lényegesen rosszabb képet mutat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között, elsősorban a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő

problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány növekedése, folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakossági adósságállomány újratermelődése	Az lakosok életminőségének folyamatos vizsgálata, szükséglet alapú szolgáltatások szervezése, használtárú börze szervezése Öntevékenységre nevelés
A településen élők egészségügyi állapota hasonló az országos átlaghoz, de sok a daganatos megbetegedés	egészségügyi szűrések népszerűsítése, Az egészségtudatos életmódra nevelés a szűrővizsgálatokon való nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkahelyek teremtése. Alternatív jövedelem szerzési lehetőség: Mezőgazdasági munkával foglalkoztatni helyi vállalkozások segítségével Helyi közétkeztetést biztosító konyha részére alapanyagokat megtermelni, és ehhez az anyagi forrást biztosítani, átvételhez programot kidolgozni. Munkaközvetítés helyi szinten megvalósítani Ipari parkban munkahelyek teremtése, helyi lakosok foglalkoztatására ösztönzés
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése,
A helyi ipari parkban működő cégek, nem a helybéli lakosokat alkalmazza nagyobb számban	A vállalkozások ösztönzése, a helyi lakosok alkalmazásának tekintetében

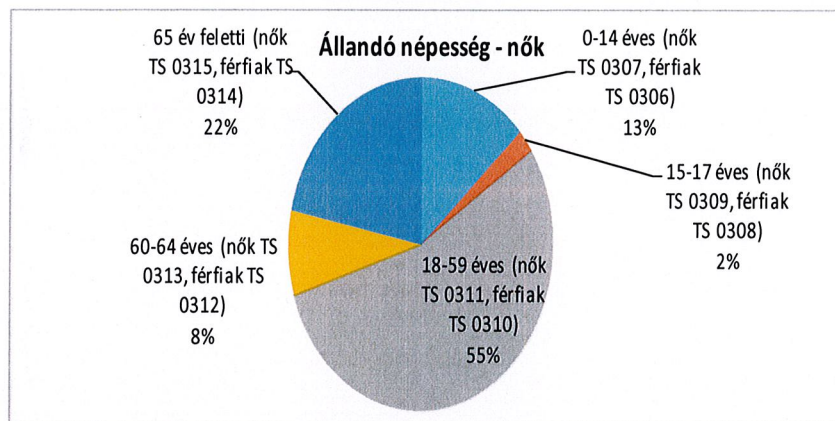
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekek gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

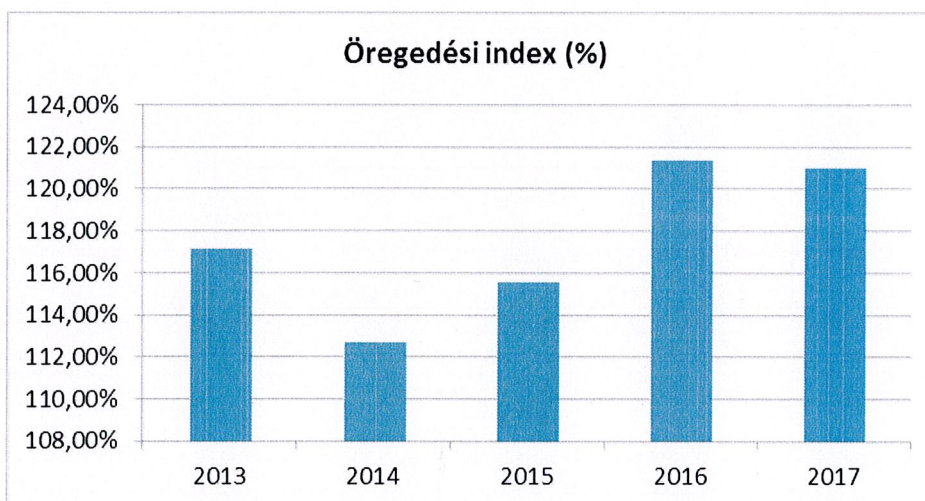
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A település lakosságának 65%-a az aktív korcsoporthoz tartozik, a nyugdíjas korúak aránya 22%, míg a gyermekek 14%-ot képviselnek. A település teljes lakosság száma a 2017-es évben 2793 fő, amelyből a 0-14 korú gyermekek száma 411 fő. Az élve születések száma, még mindig alacsonyabb, mint a halálozások száma, így megállapítható hogy a természetes szaporodási mutatónk, jelenleg még mínuszban van, mely folyamatot megállítani, a gyermekvállaláshoz szükséges kedvező feltételeket településünkön megteremteni a lakossággal közös cél kell, hogy legyen.

A 65 év feletti lakosságszám magasabb, mint a 0-14 éves korú gyermeke aránya, így a jelenlegi 120%-os öregedési index, jobb, mint a 2001-es népszámlálás évében mutatkozó 168%-os arány. Fontos célkitűzése önkormányzatunknak, a fiataloknak a településünkön való megtartása, mely célkitűzést szem előtt tartva a helyi rövid, közép és hosszú távú stratégiáink fő szempontja ezen törekvés megvalósításának eszközeinek megteremtése.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakultak ki településünkön szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinnek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a településen élőknek, a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti, az arra rászoruló családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. A megelőző tevékenység a teljes szolgáltató rendszert átfogó: köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg. Az egyes ágazatok megfelelő színvonalú együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások működnek, mindenki számára biztosított az egyenlő hozzáférés, a gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentés, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket megfogalmazását, és megvalósítását igényeli. Az egyes részterületeken, mint a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghatározni. Ezen intézkedések célja, hogy a gyermek már a megszületésének pillanatától egyenlő esélyekkel indulva, avagy az esélyek javításában segítsenek.

A szegénységben vagy szegénység kialakulásának kockázatával élő gyermekek egy sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. Az átlagosnál sokkal nehezebb helyzetben vannak, a fogyatékos gyermeket nevelő családok, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. A gyvt. szerint hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányai fejezte be, és a szülője tartósan munkanélküli vagy a gyermek elégtelen lakókörnyezete. A gyermekvédelmi rendszerben meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet. A veszélyeztetettség tényezők, akár halmozottan is jelentkeznek.

A veszélyeztetettség okai között elsődlegesen megállapítható, a rossz szociális helyzet.

A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalja magába. A másik nagy veszély forrás a családok szétesése. Magyarországon a válások száma megközelítőleg 24-25 ezer, és a válások száma folyamatosan emelkedik. Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb okaként említett válás a gyermek számára nagy veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek, amely a gyermek fejlődése szempontjából, szakember beavatkozását igényli. A következő probléma meghatározása, a szülő részéről a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya. Az elhanyagolás is, a bántalmazás egyik formája (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyermek viselkedésében megfigyelhető jelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

A betegség, mint veszélyeztetettség tényező, amely lehet súlyos, vagy középsúlyos, mindenképp veszélyforrás, bármely családtag esetén. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a megszokott normától való eltérés, a megváltozott élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

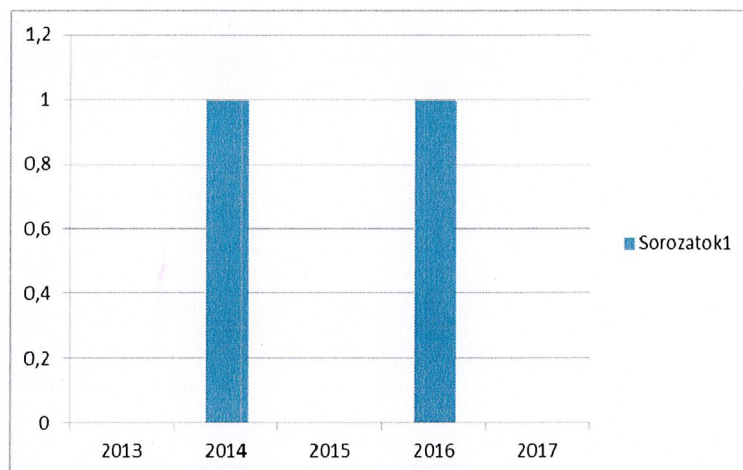
A család életmódját megfigyelve, lehet a megfelelő következtetések levonni. A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet. A gyermek mentális állapota, személyiségzavara is fontos veszélyforrásra figyelmeztető jel. Az utóbbi években érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, következetes nevelés hiánya, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mércé állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel fogyasztó kisgyermekkel.

A gyermekbántalmazás. Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét, a szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető.

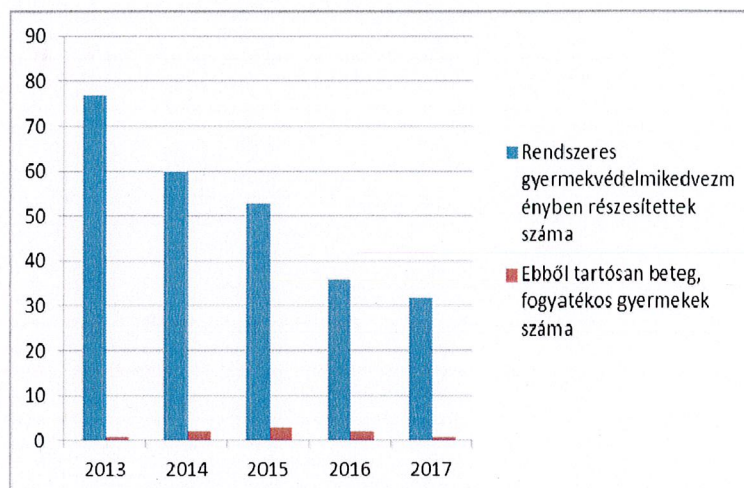
Településünkön a védelembe vett gyermekek száma az utóbbi években csökkent. A 2009.-es évekig nem is volt védelembe vett gyermek. A 2011 és 2012 évben 4 és 5 gyermek volt védelembe véve. A 2013-as 2014-es a 2015-ben egyet sem, még 2017-ben egy gyermeket kellett védelembe venni, a családban fellépő veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, lassú, de folyamatos csökkenést mutat az utóbbi években. A 195 férőhelyes óvodába beíratott gyermekek száma 185. Az óvodába járó gyermekek közül: Logopédiai ellátásban részesül: 27 fő, Ingyenes étkezők száma: 23 fő, A 3 gyermekesek családok száma: 20, Tartósan betegek száma: 2 fő.

Az Újhartyáni Német Nemzetiségi Általános Iskolában 8 évfolyam működik, az egy osztályra jutó tanulói átlagléltszám: 20,75 fő. Sajátos nevelési igényű tanulóink száma 3 fő. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 4 fő. Ingyenes étkező gyermekek száma: 41, és az 50%-os étkeztetés: 26 tanuló számára biztosított. Ingyenes tankönyvellátást általános iskolánkban 84 gyermek vette igénybe. Településünkön 2013-ban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma: 77 fő., A 2014 évben 60, a 2015 évben ez a szám: 52 a 2016-os évben: 36 a 2017 évben 32 fő gyermek részesült kedvezményben. Kiegészítő, és rendkívüli rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben egy gyermeket sem kellett részesítenünk.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Az óvodákban, iskolákban havonta átlagosan 412 gyermek étkezik. Ezen étkeztetést a Német Nemzetiségi Óvoda-Konyha „Gyermekvár” intézményünk látja el. Étkezési kedvezményben 91 gyerek részesül. Önkormányzatunk, valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított.

A település igen jelentős sikereként értékelhetjük azt, hogy kimagasló minőségében került fejlesztésre, az alapszintű oktatást biztosító intézményeink. Európai színvonalúvá fejlesztette a település német nemzetiségi

óvodáját és bölcsődéjét, valamint az oktatási szerepkör az elmúlt évtizedben jelentősen fejlődött azzal, hogy a 2000-ben felújított építészeti Nívódíjat nyert általános iskola 2004-től német nemzetiségi iskolaként működik, így vonzása jelentősen erősödött, kiterjedt. 2011-ben az intézményben tanulók közel 33%-a bejáró volt, ami az intézmény térségi szerepét hangsúlyozza. Újhartyán ezzel fokozatosan erősítette térségi humánszolgáltató jellegét, amellyel valódi központi szerepkörök alapjait fektette le. A nemzetiségi óvodánkban 10 környező településről járnak be a gyermekek nap mint nap, és kettő magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek is a közösség tagja, akik nem tartoznak a hátrányos helyzetű gyermekek közé.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat szabályozó 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, és e törvény végrehajtó rendelete a 149/1997. (IX. 10.) Korm. Rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról, és Önkormányzatunk képviselő testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló helyi rendelete tartalmazza.

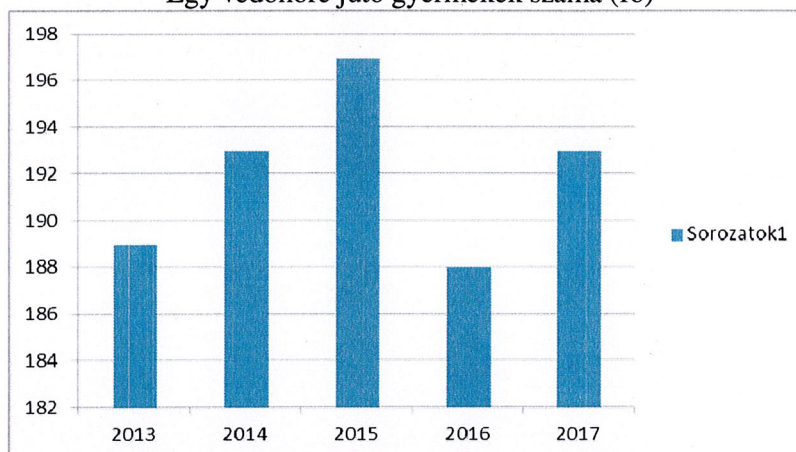
A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. Az Dabasi Család és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ és központ egyik fő feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjai: a családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, az önkormányzat szakemberei, az egészségügy intézményei: orvosok, védőnők, mentők, a közoktatási intézmények, rendőrség, civil szervezetek, stb. Közoktatási intézményeinkben dolgozó gyermekvédelmi felelősök szoros kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálat és az önkormányzat munkatársaival. A 2017-es évben a Dabasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat újhartyáni telephelyét 198 ügyfél kereste fel, hogy valamilyen formában segítséget kérjenek.

Ebből, 80 fő férfi és 118 nő volt. A 198 ügyfélből, 128 felnőtt és 70 gyermek vette igénybe a szolgáltatásokat.

Együttműködési megállapodás keretében 24 családdal valósult meg szociális segítő folyamatban, amiből 39 felnőtt és 34 gyermek vette igénybe a szolgáltatásokat.

A településünkön a közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott volt, saját fenntartású intézményeiben. A közoktatási intézményeink, mint az Általános Iskola, és az Óvodai is a Német Nemzetiségi oktatásban részesíti tanulóit. A település élő óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése megoldott. Az iskolaotthonos képzéssel együtt a napközit, tanulószobai foglalkozásokat az összes tanuló több mint 34%-a veszi igénybe.

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

A településen biztosított a házi gyermekorvosi szolgálat egy gyermekorvossal, és a védőnői ellátás is, 1 főállású védőnővel. A gyermekorvos által ellátott beteg gyermekek átlagos létszáma 4097. Az egy védőnőre jutó ellátott gyermekek átlagos száma: 189.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket

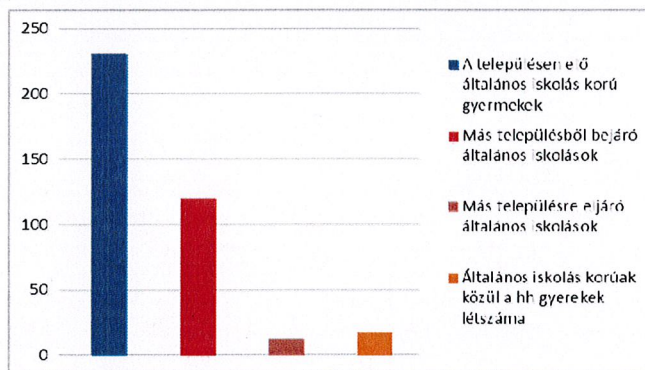
korrekt tanácsadás egészíti ki. A védőnők családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

A hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértésére a szolgáltatások nyújtásakor a civil érdekképviselek, valamint az önkormányzat által nyilvántartott eset nincs feljegyezve.

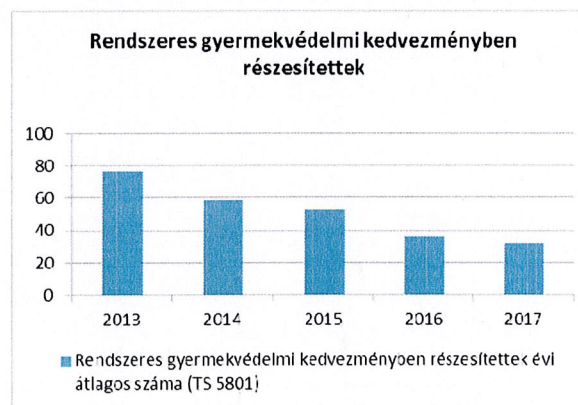
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek tekintetében, a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A településünkön HHH gyerekek száma a 2017-as évben: 3 fő. Az Intézményi szintekre bontva: óvodákban összesen 185 gyermek volt ellátott. Az általános iskolában járó gyermekek száma: 334, amelyből a HH gyermekek száma: 3 a HHH Gyermek száma: 3, a sajátos nevelési Igényűek száma: 4 fő. Napközi ellátásban részesülő: 175 fő.

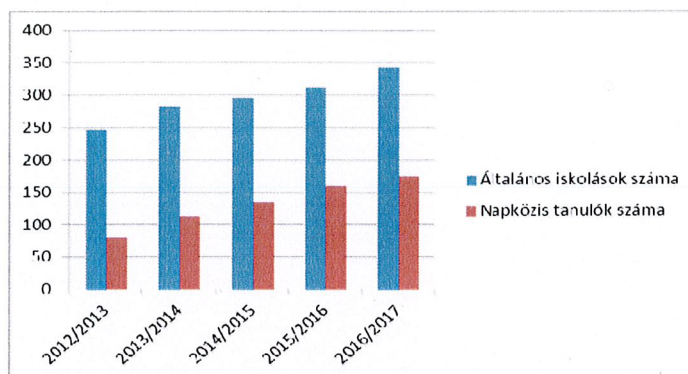

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézményünk vállalja. Az óvoda, és iskola pedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt.

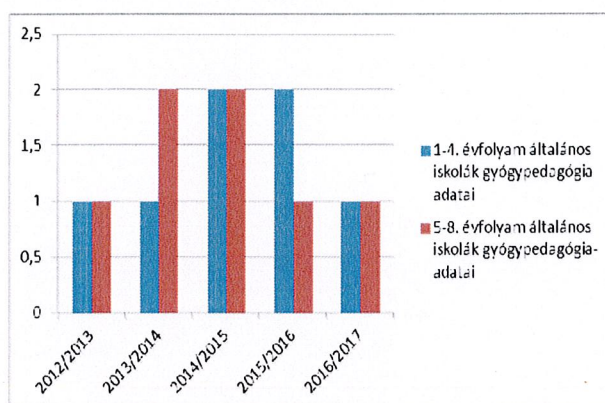

Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató, tornaterem, só szoba, az orvosi szoba van az óvodában. Az óvodában és az iskolában is alkalmaznak fejlesztő pedagógust. A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben. A közoktatási intézményeinkben vannak sajátos nevelési igényű gyerekek. Egyéni fejlesztésüket gyógypedagógus segíti.

A segítő munka aktív részesei a fejlesztő pedagógusok, és a logopédusok. Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adomány gyűjtést szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a Civil szervezetek, részvételükkel bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, - önismereti órák az iskolában 5-8 osztályos tanulók részére - gyermekek társadalmi munkára való nevelés elősegítése

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.
A fejlesztés lehetősége, a délutáni órákban	gyermekjóléti szolgálat heti 3 órában vállalná a gyógypedagógus által összeállított terv szerinti fejlesztést
Gyermekek iskolaszünetben való felügyelet megoldása	Nyári táborok szervezése
Nyári időszakban a hátrányos gyermekek étkeztetése	Nyári gyermekétkeztetés biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

2011. március 7-én az Európai Unió tagországainak szociális ügyekkel foglalkozó miniszterei Brüsszelben megerősítették az EU politikai elkötelezettségét a nemek közti egyenlőség iránt. A tagállamok, közöttük Magyarországon tudják, tapasztalják, hogy a nemek közti egyenlőség fontos gazdasági tényező. A nők és férfiak közötti egyenlőség a közösségi jog egyik alapelve. Az Európai Uniónak (EU) a nemek közötti egyenlőség terén kitűzött céljai között van az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód megteremtése a férfiak és nők számára, valamint a nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetés minden formájának eltörlése. Az EU kétágú megközelítést fogadott el e téren, amely az egyedi intézkedéseket a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésével kombinálja. A téma erős nemzetközi dimenzióval is rendelkezik a szegénység elleni küzdelem, az oktatáshoz és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a gazdaságban és a döntéshozatali folyamatokban való részvétel, valamint a nők jogai és az emberi jogok tekintetében.

Az egységes humán erőforrás nem különbözteti meg a női és a férfi munkavállalókat, hanem felismeri, hogy nemtől függetlenül csak a munkavállaló, mint a gazdaság motorja fontos és nem pedig az, hogy melyik nemhez tartozik. Az esélyegyenlőség megvalósítása tehát egy fontos tényezője a gazdasági növekedésnek.

Magyarországon a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőségi politikának nincsen nagy hagyománya, általában családpolitikai és gyermekjóléti kérdésekkel szokták összekapcsolni. A nemek közötti egyenlőség tekintetében a jogi szabályozás megfelel az EU-konformnak, a jogérvényesítés terén azonban tapasztalhatók problémák. Magyarországon a nők helyzete hasonló a közösség tagállamainak női lakosaiéhoz, de az eltérő történelmi fejlődés miatt több területen is, különösen a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve, különböznek attól. A köztudatban az él, hogy a nők csak az emancipáció kezdete óta dolgoznak, azonban a nők „többet dolgoznak”, mint a férfiak, de ez a munka mondhatni” láthatatlan munka” ez az évtizedek során természetessé vált. A nők a történelem folyamán mindig az élet több területén is helyt álltak, dolgoztak, nevelték a gyerekeket, főztek, mostak, így egy sor munka aránytalanul nagy része hárult rájuk, és a munkahelyükön is elvégezték munkájukat.

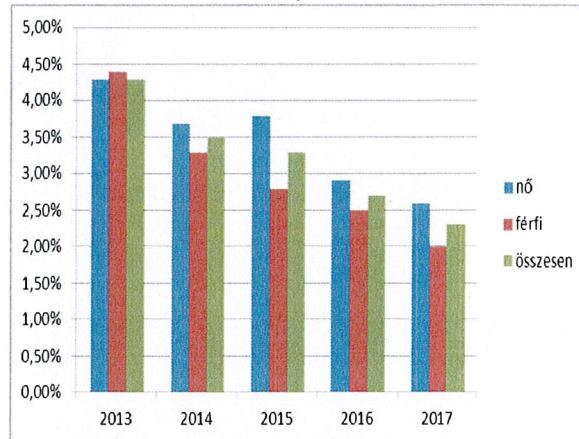
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a 15-64 éves népességnek az 51%-a nő, tehát a magyar aktív népesség több mint a felét teszik ki a nők. Viszont, ha megvizsgáljuk ugyanennek a csoportnak a foglalkoztatottsági szintjét, akkor láthatjuk, hogy csak 45%-a nő. A foglalkoztatottaknak kevesebb, mint a fele a női munkaerő. A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg: a település összlakosságának 52,56 %-a nő (1468 fő) A női lakosok több mint fele 18-64 éves tehát aktív korú (1819 fő); nyilvántartott álláskereső aránya 18-64 az összlakosság: 3,4 %; - közfoglalkoztatásban résztvevő nők aránya: 51%; - ápolási díjban részesülők aránya 95 %; - a nyugdíjas nők száma 478 fő.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 52 % maradt.

Településünkön a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

A nem szerinti megosztásban a gazdasági válság időszakát megelőzően a női munkanélküliek aránya volt a meghatározó, és ez jelenleg is: 52%.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,

a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,

a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Településünkön a munkanélküliek foglalkoztatását, jelenleg a közmunka program keretén belül oldja meg. A 2013-es évig településünkön még nem voltak érhetőek el a foglalkozást segítő képzési programok, de a 2013-14-es évben a munkaügyi központ által szervezett képzésen több munkanélküli vett részt. A munkaerőpiacon való elhelyezkedés lehetőségei nehezebb azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, mint a bérkülönbségek, a munkakör betöltéshez alkalmasság esetén is a munkáltató nem a női munkaerőt alkalmazza elsődlegesen. Az azonos munkáért járó eltérő bérezés, vagy az előmeneteli lehetőségek beszűkülése a jellemző. A közigazgatásban e problémaforrás, a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén nem ilyen erőteljesen megfigyelhető jelenség, Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is tudja biztosítani az esélyegyenlőséget.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően megnehezítik. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges, a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei férőhelyek száma meghatározó. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek száma korlátozott, (jelenleg 10 bölcsődés korú gyermek ellátása megoldott,) és költségterítéses. és nem működik más ezen korú gyermekek nappali felügyeletét ellátó, családi gyermekfelügyelet családi napközi hálózat, így ha igény mutatkozik, nem minden igényt kielégíthető. A bölcsődés korú gyermekek nappali ellátásának megoldására Bölcsőde építésére pályázik önkormányzatunk. Az óvodai ellátásban 195 férőhelyen várjuk, minden harmadik életévét betöltött gyermek, de elsősorban a munkaerő piacra visszatérő szülők gyermekeit, magas színvonalon működő nemzetiségi óvodánkba. Az

óvoda a szülői igényekhez igazodva 6:30-17:30 tart nyitva. A nyári szünetben is hosszabbított nyitva tartással üzemel óvodánk, amely augusztus végén egy hetes szünet mellett egész évben biztosítja a gyermekek óvodai nevelését. Az Általános iskolában biztosított a gyermekek délutánig tartó felügyelete, a napközivel és a tanulószobai ellátás megszervezésével. A közintézményekben a rugalmas munkaidő és családbarát megoldások szem előtt tartásával alakítják nyitvatartási idejüket, és az alkalmazottak munkaidő beosztását. Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal munkatársai részére, a munkáltató a rugalmas munkakezdést és befejezést támogatja a munkavállalói, elsősorban a kisgyermekes és gyermeküket egyedül nevelő szülők részére.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet kell fordítani. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért, de mint az évenkénti rendőrségi beszámolókból kiderül ezen esetek statisztikai száma településünkön: 0, ami az esetek kimenetelére, rendőrségi beavatkozás nem szükségeltetik, erre enged következtetni. Körzeti megbízottunk elmondása szerint ezen esetek száma évenként 1-2, melyből rendőrségi feljelentés, beavatkozás nem történik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A rendszerváltás éveiben, egyre több igény merült fel, gazdasági okok és családi konfliktusok miatt, hajléktalanná vált anyák és gyermekeik, együttes elhelyezésére.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Fő profiljuk az anyaothtoni elhelyezés. Az 1997. évi XXXI. Törvény kimondja, hogy „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől”

Az Anyaothtonok elsődleges feladata a prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása.

Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatást, mint a családgondozást is a ” Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ”szolgálat látja el. A Krízis helyzetben lévő családokat a szolgálat látja el, a megfelelő tájékoztatás segítségével. Településünkhöz a legközelebb lévő anyaothton Budapesten van.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben, az önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 6 képviselő között egy nő sem foglal helyet, csak a hivatal jegyzője nő.

Ezzel ellentétben az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények, többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

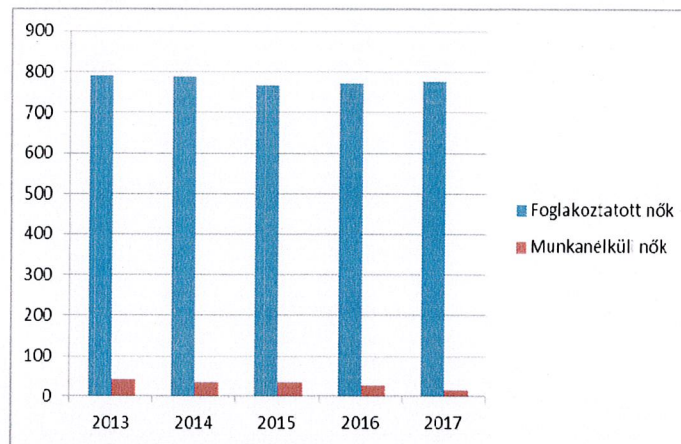
Országos jelenség, hogy a pedagógusok eloszlása a szakterületek, ill. vezetői szintek között merev nemi sztereotípiákat követ. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felső vezetését vizsgáljuk, akkor az intézményvezetők jelenlegi arányban: 100 %-a nő.

Megállapítható, hogy településünkön jelenleg, nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, a roma nők valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez összetársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is, a kisgyermekek részére a már meglévő játszótér felújítása révén, mely felújítás költségeire önkormányzatunk most nyújtott be pályázatot. Helyi civil szerveződés, a mama-baba klub, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös programokat, közös délutáni sétákat, a kisgyermekkel együtt.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gender szempontok és problémák tekintetében, a legtöbb önkormányzat és intézmény, mint a mi önkormányzatunk sem rendelkezik hitelt érdemlő adattal, és e területen szakértelemmel is bíró munkatárssal. Az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben szükségesek a nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához az adatok és információk összegyűjtése.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Időszakos gyűjtések szervezése a rászorulóknak részére Tanoda a többgyermekes családok részére Gyermekeiknek a rendezvényekre való eljuttatását segíteni Alapítványok részéről pályázatot kiírni ezen összegek kifizetésére Önkormányzati támogatások a gyermekek közösségi programjaihoz való hozzáféréshez
A CSED, GYED és GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek

	átvállalása.
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az eu. közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok szem előtt tartásával, kerültek megfogalmazásra. Fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása, már önmagában nem képes a már kialakult társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Ezen társadalmi egyenlőtlenségek negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi érvényesülésével, párhuzamosan teret engedett, és az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan a középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés az időskorúakat, hazánkban.

Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásával kapcsolatos diszkriminációja, amely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Gyakori még az a szociális ellátások, az egészségügyi szolgáltatások területén elszenvedett diszkrimináció. Magyarországon több törvény is tiltja, mint a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) és a munka törvénykönyve az életkor alapú diszkriminációt, az idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kiszolgáltatott a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi életciklusára jellemző állapot, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasságban élők aránya, és növekszik az özvegyek száma. Településünkön az egyedül élő idősek aránya magas.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az emberi átlag életkor,
- magasabb a középkorú korosztály halandósága,
- nők élettartama hosszabb, mint a férfiaké

Az időskorban jellemző betegedések kialakulása-, mint a keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, a daganatok kialakulása, az ízületi problémák – és emellett a pszichés problémák is megjelennek. Az idős ember egyedül marad, elmagányosodik, a szellemi és fizikai aktivitása csökken, önellátási képessége romlik. Ez sok idős embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakran alakul ki a depresszió és a demencia. A betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölötti korosztálynál jellemzőek a súlyos, krónikussá alakuló megbetegedések kialakulása.

Nyugellátásban részesülők száma 2012-2017

Év	Egészségkárosodott személyek járadékában részesülők	Árvaellátásban részesülők	Özvegyi nyugdíjban részesülők	Rokkantsági ellátásban részesülők	Öregségi nyugdíjban részesülők	Nyugdíjban, nyugdíj szerű ellátásban részesülők
2012	40 fő	25 fő	50 fő	242 fő	396 fő	754 fő
2013	36 fő	28 fő	44 fő	238 fő	409 fő	748 fő
2014	118 fő	23 fő	40 fő	223 fő	428 fő	738 fő
2015	0	14 fő	36 fő	204 fő	486 fő	732 fő
2016	0	18 fő	31 fő	163 fő	526 fő	725 fő
2017	0	15 fő	28 fő	121 fő	538 fő	763 fő

Összességében megállapítható, hogy a település lakosainak számához viszonyítva a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma: 25 %-os. Jellemző az utóbbi négy évben a stagnáló 121%-os öregedési index.

A településünkre jellemző, a sváb identitásból fakadóan, hogy az idős embereket nem hagyjuk magára. A 2011-es évben megalakult a „Rozmaring idősek napközi klubja, ahol az idős emberek részére, a napi egyszeri meleg étkeztetést biztosítva, tartalmasan tölthetik el a hétköznapjaikat, jelenleg 18 fő nappali ellátása biztosított. A napközi otthonnak a régi óvoda épülete ad helyet, ahol a kapacitás bővítése még szükséges az ellátottak számának növelése érdekében.

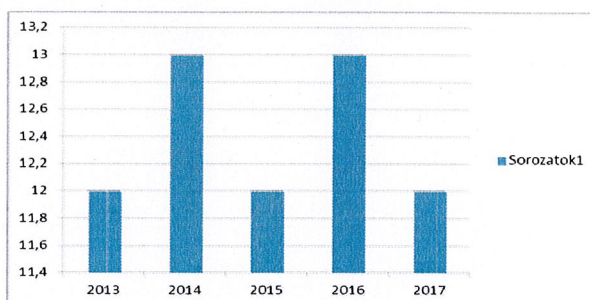
Aktív kulturális életet él, a Lila Akác nyugdíjas klub is, amelynek aktivistái segítik a napközi otthonba élők napjait színesebbé tenni. Fontos, hogy a már jól működő nyugdíjas klub népszerűsítése, hogy minél több aktív idős ember kívánjon a részese lenni. Különösen jelentős, hogy a nyugdíjas klub tagjai és a gyermekek kapcsolata, a közös rendezvények alkalmával elmélyültek. Sokat segítenek a gondozóknak a településünkön működő civil szervezet is, mint a nagycsaládosok egyesülete, akik a Mikulás nap alkalmával közösen készítettek ajándékot az idős emberekkel, és a helyi néphagyományokat megünnepeelve, a sánta csütörtököt is közösen ünnepelték, ezzel maradandó élményt nyújtva, mind az idős embereknek, mind a gyermekeknek.

A ” Dabasi Család és Gyermejkölési szolgálat és Központ” által házi segítségnyújtásban: a 2013. évben 12 fő, 2014.-ben: 15, 2015.-ös évben: 18 fő részesült. A szociális étkeztetésben részesülők száma a következőképp alakult: 2013-ban 10 fő, 2014.-ben 12 fő, a 2015-16 és a 17. évben 15 -20 fő. Megállapítható, hogy a gondozásra szoruló idős emberek száma évről évre növekszik.

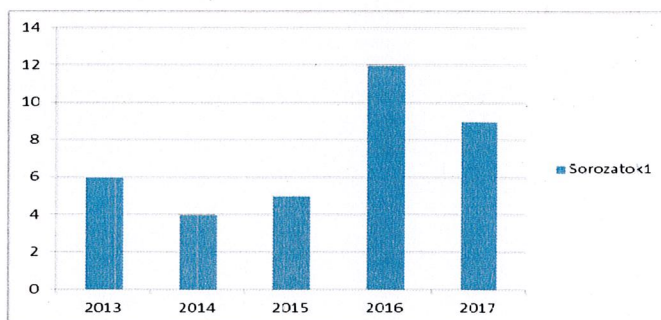
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok, a jövedelmi helyzetére való tekintettel, és ha az egészségi állapotuk engedi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre csekély az esélyük, a munkaerő-piacon a lehetőségei beszűkültek. A településünkön a munkanélküliségi ráta az országos átlagtól jobb, a 2,7-4% között mozog. A munkanélküliek korcsoportos megoszlásából is egyértelműen megállapítható, hogy az összes munkanélküliekből az 55 év feletiek 10%-ot tesznek ki. Az állam által bevezetett munkahely védelmi program ezen korosztály munkanélküliség problémáinak enyhítésére került bevezetésre, így az 55 év feletti munkavállaló után a munkáltató 50%-os társadalombiztosítási kedvezményben részesül.

Az 55 év feletti munkanélküliek száma:

Az 55 év feletti tartósan munkanélküliek száma:

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A települési önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a lakosság teljes körű információkat kap Az elektronikus ügyintézéshez, a folyamatosan a települést érintő legfrissebb hírekhez való hozzájutás is biztosított a lakosság számára. A gyengén látók részére a honlap akadálymentesített verziója is működik. A közszolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott.

Az idősekkel való foglalkozás helyi közszolgáltatások terén megfelelő színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden lakosa számára biztosított. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező közszolgáltatási feladatának. A szociális alapszolgáltatások közül, elérhető a házi segítségnyújtás, és a szociális étkeztetés, amelyet a " Dabasi Család és Gyermejköléti szolgálat és Központ" szervez. Az idősek számára is, a településen belül megoldott az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés. Egy orvos látja el a házi orvosi szolgálatot. Fontos, hogy településünkön működik a négy település társulásában ellátott orvosi ügyeleti központ. Szakrendelés és egynapos sebészet 10 km-es körzeten belül van, Dabason. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés is megoldott, a távolsági és helyközi járáttal. Távolsági busz Budapestre, mondhatni fél óránként indul és érkezik, a helyközi járáttal Dabásra való közösségi közlekedés, már ritkábban jár. A hétfégen egyáltalán nem is indul járat Dabásra. Vasúti közlekedés jelenleg nem működik településünkön, vasúti hálózat is 10 km-es távolságon belül Dabason elérhető. A mindennapos, adminisztratív ügyek intézésében az idős embereknek az önkormányzat hivatala nyújt segítséget.

A mai kor vívmányai közül, az idős emberek is ismerkednek az informatikával. Nagyon nehezen mérhető, hiteles adatot kapni arról, hogy milyen arányban használja ez a korosztály az internetet. A megkérdezés mellett, következtetések lehet levonni, a tért hódító közösségi hálón való megjelenése az idősebb korosztály részéről.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településünk élő lakossági, helyi közösségi, kulturális igénye nagymértékben a településre jellemző német nemzetiségi hagyományok ápolása, kulturális csoportok működésének irányába terelődött. A lakosság legfiatalabb és legidősebb tagjának is egyenlő hozzáférést biztosítva, és a programok elérését, valamint a programokról való tájékoztatás teljes körű. Minden év elején az adott évre szóló kulturális naptárból értesülhetnek rendezvényeinkről az érdeklődők. A már hagyományosan minden évben megrendezésre kerülő Településnap, Hartyánfeszt mellett, számos olyan a nemzetiségi hagyományainkat őrző, zenei, népzenei rendezvények, és képzőművészeti kiállítások kerültek megrendezésre, mely az idősebb korosztályt célozta meg. A közművelődés keretei között működik, a nyugdíjas pedagógusok részvételével az Irodalmi és Helytörténeti Társas kör, a Történelmi esték sorozat, valamint a mag klub megalakulása is. Ezen célcsoport nagy érdeklődésével került megszervezésre a Máriabesnyői zárandoklat, és a katolikus templomunkban helyett kapó, színvonalas karácsonyi koncert is. A Lila Akác Nyugdíjas Egyesület aktívan vesz részt a település közösségi életében. Szerveznek csoportos színházlátogatást, közös szabadidős tevékenységet.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősgondozás szélesebb körben kiterjeszteni	A már működő intézményi kapacitás bővítése
Napközi otthont mindenki számára elérhetővé tenni	A működő idősek napközi otthonának kibővítése
Egyedül álló idős emberek segítése	Adatgyűjtés, és a segítség megszervezése
Elmagányosodás megakadályozása	Gyermekekkel, nagycsaládosokkal kapcsolatépítés, közös program szervezése
Alacsony informatikai jártasság	Informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele
55 év feletti munkavállalók hátrányos megkülönböztetése	Felnőttképzési lehetőségek megteremtése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

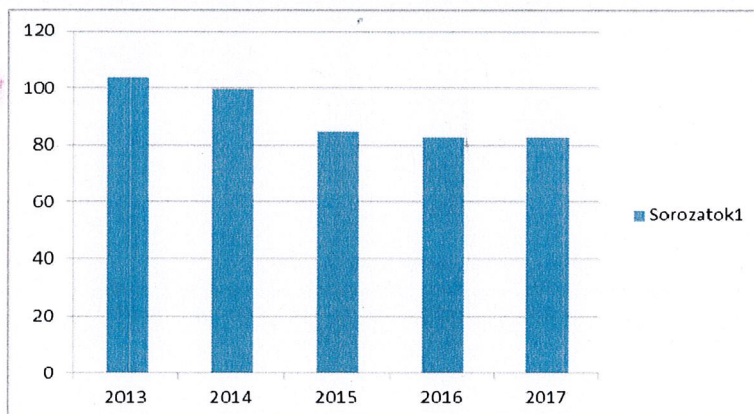
Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékossgal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják. Magyarországon 577 ezer fogyatékkal élő ember él a 2001-es népszámlálási adatok szerint. Az aktív korú megváltozott munkaképességű személyek számát a Nyugdíjfolyósító szerv adatai alapján 700 ezer főre tehető. Ezen célcsoport tagja Magyarországon 7-9%-ra tehető azok aránya akik dolgoznak, míg az Európai Unióban ez az arány 40%-ra tehető. Az esélyegyenlőség megteremtése területén az egyik legfontosabb célkitűzés a szemléletformálás. A fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata és érdeke. Az egyenlő hozzáférés nem csak a rámpák, liftek speciális táblák jelentik, hanem azt, hogy a fogyatékos embert egyenrangúnak, egyenjogúnak kell tekinteni. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, a komplex akadálymentesítés, amely lehetővé teszi a látássérült, a hallássérült, a mozgássérült, valamint a fogyatékos emberek is igénybe vehetik. Az akadálymentesítés alapkövetelménye, az egyetemes tervezés módszere. Hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön nincs pontos felmérés, statisztikai adatok a fogyatékkal élőkről, ezért nem is lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről, szükségleteiről. E célcsoport részére szervezett szolgáltatásokat, ellátásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján lehet tervezni.

Településünkön a megváltozott munkaképességű emberek száma a 2008-as évtől folyamatosan csökkent, majd a 2011-es évben ugrásszerűen megemelkedett a számuk. Majd a 2013-as évtől ismét csökkent. Helyi adat a foglalkoztatásra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma

A 2001.évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, és következtetést levonni, a fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál, amely 9%-os volt. A fogyatékkal élő embereknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A közlekedés eszközök használata, és a munkáltatók előítélete is nehezíti helyzetüket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, mint például az alanyi közgyógyellátásban részesülők körében, de hiteles statisztikai adat, kimutatás ezen

vonatkozásban nincs. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményt az önkormányzat nem nyújt, és erre az ellátásra vonatkozó helyi rendeletünk nincs. A mozgáskorlátozottak támogatása ellátást 2012-ig biztosította az Önkormányzat, azt követően a Kormányhivatal jár el, a jogszabály a hatáskört oda telepítette. A fogyatékkal élők fogyatékosági támogatást vehetnek igénybe. Újhartyán lakosai esetén a Pest Megyei Kormányhivatal Dabasi Járási Hivatala jár el.

A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert.

Fogyatékoságok:

- a) az a látási fogyatékos,
- b) az a hallási fogyatékos
- c) az az értelmi fogyatékos,
- d) az, aki autista, állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,
- e) az a mozgásszervi fogyatékos
- f) állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető

A súlyosan fogyatékos állapot megállapítását az orvos-szakértői szerv végzi.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés biztosítása érdekében a fizikai akadálymentesítés folyamatosan kerül kivitelezésre.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházások és a felújítások esetén az akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentesített intézményeink az egészségház, és az óvoda, amely a jogszabályi előírásnak megfelel. Az óvoda komplex akadálymentesített épület. Az infó-kommunikációs akadálymentesítés csak részben megoldott.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő közintézmények és közterületek, járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során folyamatában gondoskodunk az akadálymentesség biztosításáról.

Ma már a jogszabályban előírt kötelezettség az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. A településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

Az önkormányzat rendelkezik saját honlappal, amely akadálymentesített verzióval ellátott. A honlapon még nem teljes mértékben működik az e- ügyintézés, de az ügyintézéshez szükséges tájékoztatók, kérelmek a jogszabályi követelményeknek megfelelően letölthetők. Településünkön elérhető a családsegítés, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a nappali ellátások közül az idősek napközi otthona működik. A szociális alapszolgáltatásokat társulás keretében oldja meg. A település nagyságából fakadóan a fogyatékos személyek, a hajléktalanok, valamint a szenvedélybetegek helyi ellátása valamint a fogyatékosok szociális szakellátása helyben nem megoldott.

A települési közoktatási intézmények elhelyezkedését tekintve, könnyen megközelíthető helyen fekszenek. A település lakóinak és a környező települések gyermekeit is fogadják, beleértve a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókat is. Az intézményeink az óvoda és az iskola alapító okiratában szerepel az integráltan oktatható a SNI gyermekek felvétele, a fogyatékoságának megfelelő korlátozással.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	Fizikai akadálymentesítés
Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása , munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzatunk, helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, (civil alap pályázat) és azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településünkön:

Civilekért egyesület-Újhartyán, Újhartyán Hagyományörzése a jövőért, Lila Akác Nyugdíjas Klub Egyesület, Városi fúvószenekar, Sváb Parti zenekar, Ifjúsági fúvószenekar, HERCEL Sváb Hagyományörző Egyesület – Tánccsoport, Településházi Baglyok Nótakör, Irodalmi és Helytörténeti Társas Kör, MAG Klub, Újhartyáni Nagycsaládosok Egyesülete, Katolikus Ifjúsági Közösség, Horka íjásza, Hungarikum Motoros baráti kör, Bringaklub, Zenei hagyományörző Egyesület, Újhartyáni Ifjúsági sportkör, Sváb kemencések baráti köre, Hartyáni Sváb fiatalok Baráti köre.

Önkormányzatunk Együtműködési Megállapodás kötött a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal, mely megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeit, a nemzetiségek számára a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek. Az önkormányzat a helyi rendeletében szabályozottak szerint támogatja a helyi civil szervezeteket, az évi költségvetésének tükrében (civil alap pályázat) Az egyházzal is jó az önkormányzat viszonya, az önkormányzat pályázatok megírásával segíti az egyházat településünkön. A nagyobb felújításokat is anyagilag támogatjuk (külső homlokzat felújítás, tetőcsere.).

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az Esélyegyenlőségi Programhoz kapcsolódóan a nyilvánosság biztosítása két szinten jelenik meg. Egyrészt a program kidolgozása, felülvizsgálata és módosítása során, másrészt a megvalósítása során.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településünkön dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, helyi civil szervezetek. A helyzetelemzés során az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsődlegesen a célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a megfogalmazott problémákra intézkedések megfogalmazására koncentrált. A civil szervezetek megválasztottak egy közös képviselőt maguk közül, aki folyamatos kapcsolatot tart az önkormányzat felelős munkatársával. Az Önkormányzat akadálymentesített honlapján a www.ujhartyan.hu az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése, monitoringja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési tervben a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányaikat csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>A lakossági adósságállomány újratemelődése</p> <p>A településen élők egészségügyi állapota hasonló az országos átlaghoz, de sok a daganatos megbetegedés</p> <p>A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken</p> <p>A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése</p> <p>A helyi ipari parkban működő cégek, nem a helybéli lakosokat alkalmazza nagyobb számban</p>	<p>Az lakosok életminőségének javítása, Használtáru börze szervezése Öntevékenységre nevelés</p> <p>Egészségügyi szűrések népszerűsítése, Az egészségtudatos életmódra nevelés</p> <p>Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, Alternatív jövedelemszerzési lehetőségei</p> <p>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése</p> <p>A vállalkozások ösztönzése, a helyi lakosok alkalmazásának tekintetében</p>
Gyermekek	<p>A család működését zavaró és akadályozó okok miatti veszélyeztetettség</p> <p>A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése</p> <p>A fejlesztés lehetősége, a délutáni órákban</p> <p>Gyermekek iskolaszünetben való felügyelet megoldása</p> <p>Nyári időszakban a hátrányos gyermekek étkeztetése</p>	<p>Szabadidős programok szervezése, Önismereti órák az iskolában Gyermekek társadalmi munkára való nevelése</p> <p>Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.</p> <p>gyermekjóléti szolgálat általi fejlesztés</p> <p>Nyári táborok szervezése</p> <p>Nyári gyermekétkeztetés biztosítása</p>
Idősek	<p>Idősgondozás kiterjesztése</p> <p>Napközi otthon mindenki számára elérhetővé tenni</p> <p>Egyedül élők segítése</p> <p>Elmagányosodás megakadályozása</p> <p>Alacsonyinformatikai jártasság</p>	<p>Intézményi kapacitás bővítése</p> <p>Napközi otthon bővítése</p> <p>Segítség megszervezése</p> <p>Kapcsolatépítés, közös programokkal Informatikai eszközök elérhetősége</p>

	55 év feletti munkavállalók hátrányos megkülönböztetése	Felnőttképzési, átképzések szervezése
Nők	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család szegénysége A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott támogatások Időszakos gyűjtések szervezése Tanoda a többgyermekes családok részére Gyermekeiknek a rendezvényekre való eljutását segíteni Alapítványok részéről pályázatot kiírni ezen összegek kifizetésére Önkormányzati támogatások a közösségi programjaihoz való hozzáféréshez Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése Képzési programok szervezése
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott Meváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Fizikai akadálymentesítés A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Szociális gyermekjóléti szolgáltatások bővítése 2. Helyi foglalkoztatás erősítése 3. Egészségre nevelés 4. Adósságcsapda elkerülése 5. Használtárú börze	„Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ” Szociális kerekasztal Szociális és Gyámügyi osztály Szociális és gyámügyi osztály Munkaügyi Központ Helyi vállalkozások Egészség ház, „Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ” Szociális és Gyámügyi osztály Szociális kerekasztal „Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ” Szociális és Gyámügyi osztály Szociális kerekasztal Intézményvezetők Helyi civil szervezetek

Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programok szervezése 2. Szülők tájékoztatása 3. Egyéni fejlesztések délután 4. Csellengők 5. Nyári étkeztetés 	<p>Óvoda, Iskola Szociális és Gyámügyi osztály Helyi civil szervezetek Nemzetiségi Önkormányzat</p> <p>Óvoda, iskola, Jelzőrendszer tagjai Szociális és Gyámügyi osztály „Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ”</p> <p>Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ Közoktatási intézmény</p> <p>Iskola, Óvoda, Jelzőrendszer tagjai Helyi civil szervezetek Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ</p> <p>Szociális és Gyámügyi osztály</p>
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szolgáltatások bővítése 2. Napközi otthon bővítése 3. Egyelélők segítése 4. Elmagányosodás megelőzése 5. Generációs programok 6. 55 év feletti képzés 	<p>Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ Szociális és Gyámhivatal</p> <p>Önkormányzat Helyi vállalkozók Civil szervezetek</p> <p>Szociális és Gyámhivatal Helyi Civil szervezetek Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ</p> <p>Szociális és Gyámhivatal Helyi Civil szervezetek Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ Nemzetiségi Önkormányzat</p> <p>Helyi civil szervezetek Nemzetiségi Önkormányzat Szociális és Gyámhivatal</p> <p>Szociális és Gyámhivatal Munkaügyi központ</p>
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szociális ellátások bővítése 	<p>Szociális és Gyámhivatal Jelzőrendszer tagjai Helyi civil szervezetek Alapítványok Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ,</p>

	<p>2. Visszatérés a munkaerőpiacra</p> <p>3. Képzési programok</p> <p>4. Napközbeni ellátás</p>	<p>Közoktatási intézmények</p> <p>Szociális és Gyámhivatal Munkaügyi központ Helyi vállalkozások</p> <p>Szociális és Gyámhivatal Munkaügyi központ</p> <p>Iskola, Óvoda, Szociális kerekasztal Dabasi Család és Gyermejjóléti szolgálat és Központ</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Akadályok megszüntetése</p> <p>2. Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása</p>	<p>Önkormányzat Helyi vállalkozások Civil szervezetek</p> <p>Önkormányzat Munkaügyi központ Helyi vállalkozások</p>

Jövőképünk

Újhartyán Város Önkormányzatának fő célja, hogy a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, az életminőségének folyamatos javítása, olyan segítő élettér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindeni számára biztosított. A jövőkép által olyan állapot jöjjön létre, amely egy fenntartható települést hoz létre, és a felnövekvő generáció helyben tartása, településünkön való fejlődése megvalósuljon. Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagja legyen minden ember, és ehhez a feltételeket megteremteni, amely mindenki számára lehetővé teszi a társadalmi életben az egyenlő részvételt. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a gyermekek, az idősek, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tartani.

Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, és a társadalmi felelősségvállalást. Kiemelt figyelmet kell fordítani a meghatározott célcsoportok számára, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával is. A célzottan meghatározott intézkedések, és megvalósításuk következtében a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyei, életminőségük tartósan javul, és fenntartható.

Újhartyán

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adósságsapda elkerülése	Adósság állomány újratemmelődése	Eladósodás megállítása		Öntevékenységre nevelés használtánú börze, háztartásvezetési tanácsok	Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ* Szociális és Gyámügyi osztály Intézményvezetők, Helyi civil szervezetek	folyamatos	Éves jelentés, megrendezett programok száma	Önkormányzat költségvetése, személyi és tárgyi feltételek,	Érintettekkel együttműködve fenntartható
2	Helyi foglalkoztatás erősítése	Az ipari parkban működő cégek, nem helyi munkavállalókat alkalmaznak	Több aktív korú munkavállaló alkalmazása helyben		Vállalkozások ösztönzése	Önkormányzat, helyi vállalkozások	folyamatos	Helyben foglalkoztatottak száma	Személyi és tárgyi feltételek	Helyi vállalkozásokkal megállapodva fenntartható
3	Tartós munkanélküliség csökkentése	Sok a tartósan munkanélküliek száma	A munka világába való visszavezetés az aktív korúak részére		Közfoglalkoztatás továbbfolytatása kibővítése, alternatív mezőgazdasági munka megszervezése	Önkormányzat, helyi vállalkozások, munkaügyi központ helyi kirendeltsége	folyamatos	Munkanélküliek számának csökkenése, foglalkoztatottak száma nő	Személyi és tárgyi feltételek megteremtése	Munkaügyi központtal kötött hatósági szerződés, valamint helyi vállalkozással kötött szerződés alapján fenntartható
4	Hátrányos helyzet átörökítésének csökkentése	A hátrányos helyzet generációkon való átörökítése	A hátrányos helyzetűek számának csökkentése		Gyermekjóléti szolgálatok bővítése, felzárkóztatási programok szervezése	Önkormányzat „Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ” Szociális és gyámügyi osztály	folyamatos	Részvevők száma, preventív programok száma	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése	Az intézmények szakmai programjába beépítve fenntartható
5	Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése	Rossz egészségügyi állapot	A lakosság egészségügyi állapotának javítása, a megbetegedések megelőzése		Egészségügyi szűrések népszerűsítése, egészségügyi adatok életmódra nevelés	Önkormányzat Egészségügyi szolgálatok, Önkormányzat	folyamatos	Meghirdített szűrések száma, résztvevők száma	Önkormányzat költségvetése, személyi és tárgyi feltételek	Önkormányzati döntés alapján fenntartható

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Programok szervezése	A család működését zavaró akadályozó okok miatti veszélyeztetettség	A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése		Szabadidős programok szervezése, önismereti órák az iskolában, gyermek ek társadalmi életre való nevelése	Közkutatási intézmények, Önkormányzat, Helyi civil szervezetek, Nemsz etiségi önkormányzat	folyamatosan	Részvevő gyermekek száma	Önkormányzat, közoktatási intézmények költségtérítése, személyi és tárgyi feltételek	Önkormányzat koncepciójába, Közkutatási intézmények programjába beépítve fenntartható
2	Szülők tájékoztatása	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről, és további támogatások lehetőségeiről tájékoztatás a rászorulóknak részére	A kedvezményekről tájékoztatás a szülők részére		Szülők tájékoztatása a kedvezményről járó támogatásokról	Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ Közkutatási intézmények Szociális és gyámügyi osztály	folyamatosan	Tájékoztató formái, megszólitott szülők száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	Nem releváns
3	Egyéni fejlesztések	Gyermekek délutáni tanulószobai keretek közt a gyógypedagógiai program szerinti fejlesztése	Egyéni fejlesztése a HHH gyermeknek		Heti 3-4 órában a gyermekjóléti szolgálat segítségével a HHH gyermekek egyéni fejlesztése a gyógypedagógus által összeállított terv szerint	Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ, Közkutatási intézmény	folyamatosan	Egyéni fejlesztésben résztvevő gyermekek száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	Nem releváns
4	Csellengők	Iskola szünetben a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása	Szabadidő tartalmas eltöltése, felhött felügyeletével		Nyári táborok szervezése	Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ, Közkutatási intézmények, Helyi civil szervezetek	folyamatosan	Nyári táborban résztvevő gyermekek száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, Önkormányzat költségtérítése	Önkormányzat koncepciójába beépítve fenntartható
5.	Nyári étkeztetés	A hátrányos helyzetű gyermekek nyári szünetben az étkeztetés biztosítása	Nyári szünetben a HH gyermekek étkeztetésének biztosítása		Nyári étkeztetés biztosítása	Önkormányzat szociális és gyámügyi osztálya	2016.09.01.	Étkeztetésben résztvevő gyermekek száma	Pénzügyi, személyi és tárgyi feltételek biztosítása	Önkormányzat koncepciójába beépítve fenntartható

III. A nők esélyegyenlősége									
1	Szociális ellátások bővítése	A gyermekét egyedül, vagy több gyermeket nevelő családok szegénységének kockázata nagyobb	Célzott támogatásokkal, időszakos gyűjtésekkel gyermekek rendezvényekre való eljuttatásának segítségével a szegénység enyhítése	Célzott és gyermekjóléti támogatások biztosítása, időszakos gyűjtések szervezése, gyermekek rendezvényekre való eljuttatásuk szolgálat és a többgyermekes családok részére	Szociális és gyámhivatal, Közoktatási intézmények, Helyi civil szervezetek, alapítványok, Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ,	Folyamatos	Támogatásban, kedvezményben részesülő gyermekek száma	Pénzügyi, tárgyi és személyi feltételek	Önkormányzat, közoktatási intézmény koncepciójába beépítve fenntartható
2	Visszatérés a munkaerő piacra	Gyed-ről, GYES-ről visszatérő munkaerőpiacra való elhelyezkedés nehéz így, a nők tartós munkanélkülisége magasabb	Gyermekek nappali ellátását biztosító intézmények működtetése, képzési programok szervezése	Képzési programok szervezése, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	Szociális és gyámhivatal Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ, Munkaügyi központ, Helyi vállalkozások	Folyamatos	Munkát vállalók száma, képzésen résztvevők száma	személyi és tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésében, pályázati források kihasználása	Önkormányzati koncepcióba beépítve fenntartható Munkaügyi központ segítségével, valamint pályázati forrásokkal fenntartható
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Szolgáltatások bővítése	szélesebb körben kiterjeszteni az idősgondozást	Idősgondozás kapacitásának bővítése	Idősgondozás kapacitásának kibővítése	Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ Szociális és gyámhivatal	2016.12.31. folyamatos	Idősgondozást igénybevevők száma	személyi tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat és intézménye költségvetésében biztosítva	Önkormányzat intézménye koncepciójába beépítve fenntartható
2	Napközi otthon bővítése	Idősek elmagányosodásán ak megakadályozása, nappali ellátás keretében	Nappali ellátás biztosításának bővítése	Napközbeni ellátás segítése a napközi otthon bővítésével	Önkormányzat Helyi vállalkozók Civil szervezetek	2016.12.31.	a nappali ellátást igénybevevők száma	személyi tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésében biztosítva	Önkormányzat koncepciójába beépítve fenntartható
3	Generációs programok	nemzedékeke közötti kapcsolat erősítése	Az idősek fiatalok kapcsolatának erősítése, ezzel együtt egymás segítése	Közös Generációs programok szervezése	Szociális és Gyámhivatal, Nemzetiségi Önkormányzat helyi civil szervezetek	2016.12.31. folyamatos	programokon való résztvevők száma	személyi, tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésében, pályázati források kihasználása	Önkormányzat koncepciójába beépítve fenntartható
...									

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

I	Akadályok megszüntetése	Közintézmények akadálymentesítés e, így a közszolgáltatásokhoz, kultúrához való hozzáférés megteremtése	a közintézmények tejes akadálymentesítés e	Fizikai akadályok megszüntetése és információs és kommunikációs akadályok megszüntetése	Önkormányzat	2016.12.31 folyamatos	akadálymentesített intézmények száma	személyi, tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésében, pályázati források kihasználása	Önkormányzat, intézmények koncepciójába beépítve fenntartható
2	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Foglalkoztatás megszervezése, foglalkoztatottak létrehozása	Önkormányzat Munkaügyi Központ Helyi vállalkozások	folyamatosan	foglalkoztatásban résztvevők száma	személyi tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésébe beépítve, pályázati források kihasználása	Önkormányzat koncepciójába beépítve fenntartható, munkaiügyi központtal együttműködve fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nemzetiségi önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk javasolja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

Hep fórum tagjai: Közoktatási intézmények vezetői, Dabasi Család és Gyermejkölési szolgálat és Központ tagjai, Gyermejkölési felelősök, Egészségügyi intézmények dolgozói, Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, Helyi civil szervezetek vezetői, Helyi Egyesületek vezetői, Jelzőrendszer tagjai. A településünkön a munkacsoportok képviselőinek vezetői egy felelős személyt választottak maguk közül, a helyi civil szférából: Keindl Györgynét, akinek feladata a folyamatos együttműködés és egyeztetés a HEP Fórum vezetőjével, valamint az önkormányzat esélyegyenlőségi felelős munkatársával.

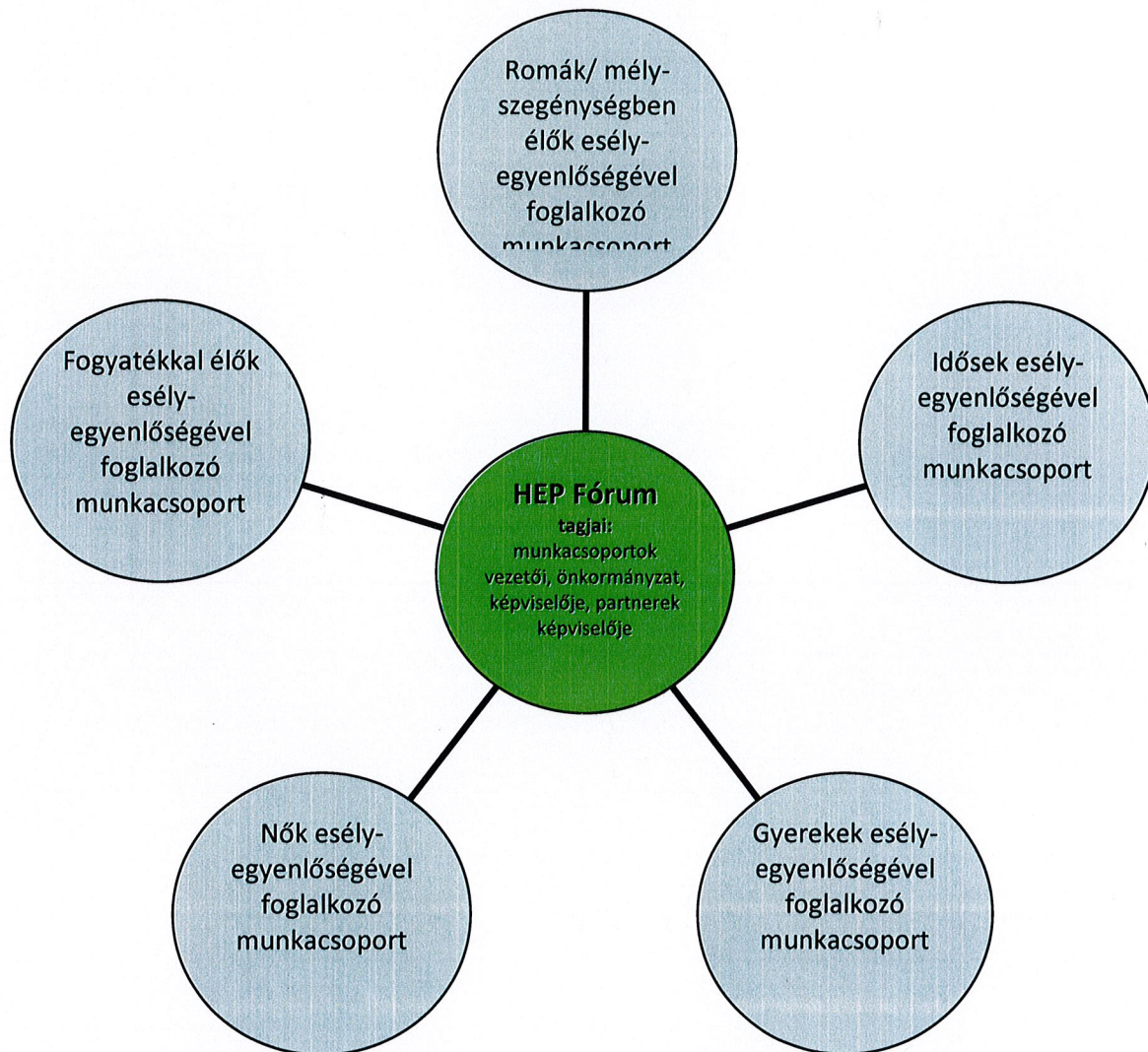
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, és mindezekről a település képviselő-testületének tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület érintettjeinek részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvánosságra kerül, a honlapon való előzetes megjelenéssel.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Schulcz József polgármester és Szociális és Gyámügyi osztály esélyegyenlőségi munkatársa Rutterschmidt Zoltánné felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Újhartyán Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

4. Elfogadás módja és dátuma

Újhartyán Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Újhartyán Város önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) a felülvizsgálatot követően megvitatta és 344/2018 (XII.13.) számú határozatával elfogadta.

Újhartyán, 2018. december 13.

Göndörné Frajka Gabriella
Jegyző

Schulcz József
Polgármester